

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 24 april 2018 met nummer RvVb/A/1718/0791
in de zaak met rolnummer 1516/RvVb/0820/A

Verzoekende partijen	<p>1. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente WINGENE</p> <p>2. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente LICHTERVELDE</p> <p>vertegenwoordigd door advocaten Antoon LUST en Gilles DEWULF met woonplaatskeuze op het kantoor te 8310 Assebroek, Baron Ruzettelaan 27</p>
Verwerende partij	<p>DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling West-Vlaanderen</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Yves FRANCOIS met woonplaatskeuze op het kantoor te 8790 Waregem, Eertbruggestraat 10</p>
Tussenkommende partij	<p>de nv ASPIRAVI</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Gregory VERHELST met woonplaatskeuze op het kantoor te 2600 Antwerpen, Uitbreidingsstraat 2</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 26 augustus 2016 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 6 juli 2016.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het bouwen van twee windturbines, twee middenspanningscabines, de aanleg van de bijhorende kabeltracés, het inbuizen van grachten (max. 5m) en het gedeeltelijk dempen van een poel op de percelen gelegen te 8810 Lichtervelde, autosnelweg/Damplasstraat en 8750 Wingene, autosnelweg/Vrijgeweidstraat/Velddreef, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 130B, 139M en 139N (Lichtervelde) en afdeling 2, sectie F, nummers 45K, 45L, 46M2, 66K3, 66S3 en 66V2 .

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 13 oktober 2016 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partij met een beschikking van 6 december 2016 toe in de debatten.

2.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 6 februari 2018.

Advocaat Yves FRANCOIS voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Bert VAN WEERDT *loco* advocaat Gregory VERHELST voert het woord voor de tussenkomende partij.

De verzoekende partijen verschijnen schriftelijk.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De artikelen 37 en 38 DBRC-decreet zijn van toepassing zoals gewijzigd door het decreet van 9 december 2016.

III. FEITEN

1.

De tussenkomende partij dient op 18 februari 2016 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "het bouwen van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en de aanleg van de bijhorende kabeltracés, het inbuizen van grachten (max. 5m) en gedeeltelijk dempen van een poel bij WT-2" op de percelen gelegen te Lichtervelde en Wingene.

De windturbines zullen een ashoogte hebben van maximaal 108 meter, een rotordiameter van maximaal 100 meter, een tiphoogte van maximaal 150 meter en een maximaal individueel vermogen van 3MW per turbine. De windturbines zullen worden opgetrokken uit beton of staal en de rotor zal bestaan uit drie wieken in glasvezelversterkt polyester in gebroken wit of grijs.

Naast WT-01 wordt een permanent werkvlak voorzien van 24 meter op 37 meter, dat tijdens de werffase verbreed wordt met nog eens vijf meter aan beide zijden. Om deze site toegankelijk te maken wordt een permanente toegangsweg voorzien vanaf de Vrijgeweidstraat en wordt de gracht tussen de percelen 46R en 46N2 voor vijf meter ingebuisd. Tijdens de werffase wordt eveneens een tijdelijke toegangsweg voorzien. De middenspanningscabine voor WT-01 wordt opgericht ter hoogte van de Velddreef.

Naast WT-02 wordt een permanent werkvlak voorzien van 24 meter op 43 à 50 meter en een nieuwe permanente toegangsweg om de site toegankelijk te maken vanaf de half verharde insteekweg van de Damplasstraat, waar ook de middenspanningscabine wordt voorzien. De parkkabel volgt het tracé van de nieuwe toegangsweg. Ook hier wordt een tijdelijke toegangsweg voorzien tijdens de werken. Een bestaande poel wordt deels gedempt om de realisatie van WT-02 mogelijk te maken.

De windturbines worden ingeplant aan weerszijden van de autosnelweg E403.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Roeselare-Tielt', vastgesteld met koninklijk besluit van 17 december 1979, in agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek in de gemeente Wingene, georganiseerd van 14 maart 2016 tot en met 12 april 2016, worden negen bezwaarschriften ingediend, waaronder een petitie die is ondertekend door ongeveer 1.700 personen.

Tijdens het openbaar onderzoek in de gemeente Lichtervelde, georganiseerd van 23 maart 2016 tot en met 22 april 2016, worden tien bezwaarschriften ingediend.

Het agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling West-Vlaanderen adviseert op 17 maart 2016 gunstig voor zover de decretale archeologische vondstmeldingsplicht wordt nageleefd.

De provinciale dienst Waterlopen adviseert op 25 maart 2016 gunstig:

“ ...

De windturbine (WT-01) op het grondgebied Wingene is niet gelegen in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied en ligt in het afstroomgebied van een ingeschreven waterloop van 2de cat. met nr. WO. 9.12.1.1. Deze windturbine is gelegen in een gebied met een infiltreerbare bodem.

De windturbine (WT-02) op het grondgebied Lichtervelde is gelegen in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied en ligt in het afstroomgebied van een ingeschreven waterloop van 2e cat. met nr. WO. 9.13. Deze windturbine is gelegen in een gebied met een infiltreerbare bodem.

Voor windturbine WT-01 wordt een toegangsweg voorzien in betonpuin op een geotextiel met een totale oppervlakte van 2.108 m². De windturbine zelf heeft een heel kleine oppervlakte. Er moet een deel van een gracht overwelfd worden over een lengte van 5m in buizen 0400mm. De cabine wordt opgetrokken langsheen de Velddreef en heeft een oppervlakte van 18 m². Het regenwater infiltreert op natuurlijke wijze in de naastliggende bodem.

Voor de windturbine WT-02 wordt een toegangsweg voorzien in betonpuin op een geotextiel met een totale oppervlakte van 1.616 m². De windturbine zelf heeft een heel kleine oppervlakte. Er moet een deel van een bestaande vijver gedempt worden. De cabine wordt opgetrokken langs de Damplasstraat en heeft een oppervlakte van 18 m². Het regenwater infiltreert op natuurlijke wijze in de naastliggende bodem.

...

Het advies van onze dienst is GUNSTIG. Er werd rekening gehouden met volgende voorwaarden:

- Er dient enkel rekening gehouden te worden met het besluit van de Vlaamse regering van 5 juli 2013 (B.S. 08.10.2013) houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.*
- Aangezien de verharde oppervlakken geen compacte vorm hebben (toegangswegen en lokale funderingsvoet) en bijgevolg een groot infiltratiegebied hebben, kan het water makkelijk infiltreren in de (naastliggende) bodem.*

...”

Het KMI adviseert op 4 april 2016 gunstig.

De FOD Mobiliteit en Vervoer, directoraat-generaal Luchtvaart adviseert op 6 april 2016 voorwaardelijk gunstig, onder meer voor zover de maximale tiphoogte van 150 m AGL boven het natuurlijk grondniveau niet overschreden wordt.

Het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling adviseert op 6 april 2016 voorwaardelijk gunstig:

“ ...

De aanvraag is gelegen in agrarisch gebied en heeft geen betrekking op professionele agrarische of para-agrarische activiteiten. Het betreft het oprichten van twee windturbines en twee middenspanningscabines, de aanleg van bijhorende kabeltraces en het inbuizen van grachten en het gedeeltelijk dempen van een poel bij WT-02. De turbines hebben een tiphoogte van maximum 150 m en een ashoogte van maximum 108 in, één ervan is gelegen op grondgebied Lichtervelde en de andere is gelegen in Wingene. Beide windturbines worden ingeplant op weilandpercelen in professioneel landbouwgebruik. Er worden toegangswegen, tijdelijke en permanente werkvlakken en twee elektriciteitscabines aangelegd en opgericht.

De twee turbines staan op korte afstand van de E403 ingeplant (173m en 217m). In principe is er pas sprake van een cluster van windturbines op het moment dat er minimum drie turbines voorzien worden (zie punt 3.1.1 van omzendbrief RO/2014/02). In voorliggend dossier worden slechts twee turbines aangevraagd, hetgeen eerder een poorteffect lijkt te creëren dan dat een cluster wordt gevormd. Deze aspecten hebben betrekking op de ruimtelijke ordening en dienen door de bevoegde diensten van Ruimte Vlaanderen te worden beoordeeld.

Om de nieuwe windturbines te bereiken wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van bestaande wegen. Toegangswegen dienen zo kort als mogelijk te worden gehouden. Op de inplantingsplannen van WT-01 is te zien dat de toegang tot deze turbine wordt georganiseerd via een nieuwe toegangsweg die vlak naast een bestaande private en

onverharde toegangsweg tot een alleenstaand gebouw wordt aangelegd. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt zich af of het de bedoeling is dat de bestaande onverharde weg zal worden verwijderd. Het zou in elk geval van weinig duurzaam ruimtegebruik getuigen om twee parallelle toegangswegen in te richten op quasi dezelfde locatie. Er wordt gevraagd beide toegangen via één weg te organiseren. Voor de toegangsweg tot WT-02 worden grotendeels de perceelsgrenzen gevolgd en wordt over een korte afstand ook een akkerlandperceel doorsneden dat zal worden opgesplitst.

Wat de inrichting van de permanente werkvlakken betreft wordt gevraagd deze aan te leggen op een manier waardoor het werkvlak dagdagelijks dienst kan doen als weide. Dit kan bijvoorbeeld door een stevige ondergrond met voldoende draagkracht aan te leggen om het zware materiaal te kunnen dragen, maar daarboven een toplaag met gras te voorzien.

Er dienen twee elektriciteitscabines te worden voorzien i.f.v. de windturbines. Een cabine, horende bij WT-01, wordt langs de Velddreef in de hoek van een weilandperceel ingeplant, aansluitend bij een bebouwde site. De cabine horende bij WT-02 wordt voorzien in de hoek van een akkerperceel.

Er wordt vanuit het Departement Landbouw en Visserij gevraagd om rekening te houden met de bovenstaande opmerkingen. Gelet op het algemeen belang van de aanvraag en rekening houdend met de landbouwkundige impact kan het Departement Landbouw en Visserij akkoord gaan met de aanvraag op voorwaarde dat de omliggende landbouwpercelen te allen tijde bereikbaar blijven voor de lokale landbouwers. Er wordt ook gevraagd de tijdelijke werkzones opnieuw te herstellen in hun oorspronkelijke toestand wanneer ze niet meer in gebruik zijn.

...

Het agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 7 april 2016 gunstig.

De tweede verzoekende partij adviseert op 2 mei 2016 ongunstig:

" ...

"Het advies van de Gecoro is voorwaardelijk gunstig met meerderheid van stemmen. Maar het uitbreiden van het project met nog meer windmolens is ruimtelijk niet aanvaardbaar en overschrijdt de ruimtelijke draagkracht. Ook wordt teruggekoppeld naar het GRS, alhoewel juridisch niet afdwingbaar, kan toch meer rekening gehouden met deze ontwikkelde visie en tegemoetgekomen worden aan deze visie.

Wat de bezwaren betreft, wordt vastgesteld dat meerdere bezwaren handelen over milieuthema's, zoals afstanden, geluid, veiligheid, slagschaduw. Hier verwijzen we naar de behandeling van de milieuvergunningsaanvraag. De bekendmaking werd conform de wettelijke bepalingen georganiseerd. Bezwaarschriften in kader van gezondheid worden hier niet beoordeeld en verwijzen we naar de adviesinstanties, hiervoor bevoegd. De lokalisatienota is in het dossier opgenomen en volgens aanvrager voldoet de aanvraag aan alle afwegingselementen, opgenomen in deze nota. De percelen zijn gelegen in mogelijks overstromingsgevoelig gebied. Het plaatsen van een windturbine zal weinig tot geen invloed hebben op de waterproblematiek, zodat deze bezwaren ongegrond bevonden worden. Tenslotte zijn er nog de bezwaren in verband met de ruimtelijke Inpasbaarheid in de omgeving. Deze bezwaren vinden wij wel gegrond, gestaafd door de visie die werd ontwikkeld in ons GRS.

De inplanting van de windmolen op het grondgebied van onze gemeente strookt niet met de visie van ons Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan. Een afwegingskader voor windmolens werd destijds opgemaakt in het richtinggevend gedeelte van het GRS.

Alhoewel deze visie juridisch niet afdwingbaar is bij gebrek van een goedgekeurd RUP, zoals gesteld in het aanvraagdossier, wordt deze visie, ons inziens te gemakkelijk weerlegd in het aanvraagdossier. Trouwens ons GRS werd destijds opgemaakt met een grote betrokkenheid van de bevolking, tzt voor deze visie was er wel een groot, maatschappelijk draagvlak en dit in tegenstelling met de huidige aanvraag. Deze stelling wordt trouwens ook meegenomen in het advies van de Gecoro. verantwoord. De inplanting is voorzien in één van de meest open ruimtes van onze gemeente, Cultuurhistorisch is dit hier niet verantwoord. De bedoeling is dit landschap te versterken, het drevenpatroon te accentueren. Bijkomende bedrijvigheid is er niet wenselijk.

...

De eerste verzoekende partij adviseert op 3 mei 2016 ongunstig:

“ ...

Naast de motivering bij hoger vermelde gegrond verklaarde bezwaren, worden nog volgende aftoetsingen gemaakt

A. Aftoetsing gemeentelijke stedenbouwkundige verordening betreffende de voorboulwijn. De middenspanningscabine CA-1 is gelegen binnen de voorboulwijn van minimum 9 meter uit de as van de weg, wat in strijd is met de stedenbouwkundige verordening betreffende de voorboulwijn.

B. Aftoetsing van afwegingselementen en randvoorwaarden van mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten, op basis van de OMZENDBRIEF:

De omzendbrief schept een kader voor de optimale inplanting van grootschalige windturbines voor een zo groot mogelijke productie van groene stroom, waarbij o.a. gesteld wordt dat windturbines nadrukkelijk een effect hebben op de site en de ruime omgeving, en de locatiekeuze dus van groot belang is bij de beoordeling van aanvragen. Daartoe werden op provinciaal niveau beleidskaders uitgewerkt.

Door de provincie West-Vlaanderen, werd werk gemaakt van een provinciaal beleidskader en het bepalen van zoekzones voor de oprichting van grootschalige windturbines, dat terug te vinden is in het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (gecoördineerde versie 2014, p. 322).

Bij het bepalen van zoeklocaties wordt ingezoomd op positieve aanknopingspunten voor de inplanting van windturbines. De negatieve parameters worden daarna aan de oefening toegevoegd. Is er geen positieve aanknopingspunt, dan is er geen zoeklocatie.

Als positief aanknopingspunt wordt minstens een bundeling van 2 of meer grootschalige ruimtelijke structurerende elementen vooropgesteld, waarvan minstens één een vlakvormig ruimtelijk structurerend element dient te zijn, zoals bv. een bedrijventerrein.

Voor voorliggende aanvraag is er enkel een lijnvormig ruimtelijk structurerend element, nl. de autosnelweg E403; een tweede, vlakvormig ruimtelijk structurerend element ontbreekt als positief aanknopingspunt, waardoor de locatie niet in aanmerking komt.

Concreet werd in de provinciale ruimtelijke beleidsvisie "Ruimte voor windturbineparken in West-Vlaanderen", goedgekeurd in de deputatie op 24.04.2008, zoekzones aangeduid. Tussen Brugge en Roeselare, staan enkel de omgeving van het stedelijk gebied Torhout en de omgeving van het stedelijk gebied Tielt aangeduid als mogelijke zoekzone.

De locatie van voorliggende aanvraag komt niet voor in de zoekzones voor West-Vlaanderen.

Bovendien worden in de omzendbrief de afwegingselementen voor de locatiekeuze omschreven.

Als fundamenteel uitgangsprincipe wordt ruimtelijke bundeling en optimalisatie vooropgesteld, in navolging van het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling zoals omschreven in het RSV (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen). In casu voor wat betreft de inplanting van windturbines geldt dat maximaal gebundeld dient te worden met oog op behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen.

In de omzendbrief wordt expliciet vooropgesteld om te clusteren met minimaal 3 windturbines, wat in voorliggende aanvraag niet het geval is.

Zoals af te lezen is op plan 3 (clustering met bestaande structuren), werd door de aanvrager op grondgebied van Ruddervoorde/Veldegem - ca. 4 km ten noorden van huidige aanvraag - een vergunning verkregen voor het bouwen van 2 windturbines. Huidige aanvraag betreft opnieuw een aanvraag voor 2 windturbines. Een dergelijke verspreiding van windturbines langsheen de E403, strookt niet met het principe van clustering, maar werkt een versnippering van de open ruimte in de hand.

Voorliggende aanvraag voldoet niet aan het uitgangsprincipe van ruimtelijke bundeling.

Een ander principe dat wordt vooropgesteld is dat van zuinig grondgebruik. Het is de bedoeling zo veel mogelijk bestaande wegen en paden te gebruiken. In agrarische gebieden wordt een permanent en verhard onderhoudsplatform zo veel mogelijk vermeden. Voor de toegang tot WT-01 dient een toegangsweg van 700m verhard te worden. Ondanks het feit dat deze toegangsweg wordt uitgevoerd in waterdoorlatende verharding, is dit wel een aanzienlijke bijkomende verharding van het agrarisch gebied.

Een derde principe is het beperken van de mogelijke impact op het wooncomfort in bewoonde vergunde of vergund geachte gebouwen in de omgeving.

Hoewel volgens Vlarex op voldoende afstand (min. 250 m) ingeplant van woningen, beperkt de hinder zich niet tot een afstand van 250 m. Deze norm is de contour waarbinnen de hinder als onaanvaardbaar wordt beschouwd. Dat het geluidsniveau van een windpark voldoet aan de grenswaarde wil dus niet zeggen dat omwonenden er geen last van kunnen hebben.

Uit buitenlandse studies blijkt dat er hinder voor wonen zou zijn tot op een afstand van 1,5 à 2 km. Getuige daarvan zijn de ruimere afstandsregels die gehanteerd worden in andere landen.

De afweging dient te gebeuren om de hinder voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Dit houdt niet enkel in dat er een minimale afstand tot de dichtstbijzijnde woning moet worden gerespecteerd, maar evengoed met het potentieel aantal gehinderden (zie ook provinciaal beleidskader). Er moet dus gezocht worden naar een zone waar zo weinig mogelijk woningen gesitueerd zijn binnen de zone waar hinder voor wonen wordt ervaren. Binnen de contour van 500 m / 1000 m / 1500 m rond de windmolens, bevinden zich op grondgebied Wingene alleen al respectievelijk 8 / 66 / 132 woningen — zie kaart.

Dit toont aan dat de locatiekeuze voor de inplanting van deze windmolens zeker niet optimaal is.

De impact op het agrarisch gebruik van landbouwgronden wordt nauwelijks beperkt. Vanuit het oogpunt van rationeel grondgebruik moet wel gestreefd worden naar een minimale inname van landbouwoppervlakte bij de aanleg van toegangswegen en werkplatformen. Zie hoger.

...

Een volgend afwegingselement, is het effect van windturbines op het landschap. In een landelijke omgeving kan deze groter zijn dan in een verstedelijkte omgeving. De windturbines werken schaalverkleinend en tasten de weidsheid en openheid van het landschap aan.

De aanvraag is gelegen binnen de contouren van het Landinrichtingsproject 'Veldgebied Jabbeke-Wingene-Groenhove-Vrijgeweid'. Volgens het inrichtingsproject dient het Vrijgeweid ingericht te worden als landbouwgebied, aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers, en dient de hinder veroorzaakt door de E403 gemilderd te worden.

De aanvraag is gelegen in Regionaal Landschap Houtland, een gebied met een karakteristiek landschap met natuurwaarden, waar inspanningen geleverd worden voorbehoud en opwaardering van het landschap door bv. het verlenen van subsidies voor kleine landschapselementen.

Voorliggende aanvraag doet geen enkele inspanning om de impact op het landschap te beperken, bijvoorbeeld door het zelf voorzien van dergelijke kleine landschapselementen in de omgeving, of bijvoorbeeld door het voorzien van een bijdrage aan de gemeente voor de aanplanting van kleine landschapselementen.

Nochtans kunnen groene aanplantingen voorkomen dat de windturbines voor omwonenden of passanten vanuit elk punt zichtbaar zijn. Het is onmogelijk om de windturbines te verstoppen achter bomen, maar gerichte aanplantingen (eerder op geringe afstand van de kijker dan van de windturbine) kunnen het uitzicht verzachten of (gedeeltelijk) camoufleren: Bron: Oost-Vlaanderen Energielandschap.

Ook veiligheid is een afwegingselement dat beoordeeld moet worden.

In de onmiddellijke nabijheid van VVT-01, op ca. 300 meter, loopt langs de Vrijgeweidstraat een ruiterspad en recreatief fietsnetwerk, waar mogelijks een groot aantal personen aanwezig kunnen zijn. In de veiligheidsstudie staat hiervoor een risico-afstand van 363 m vermeld. Het ruiterspad en recreatief fietsnetwerk, die gelegen zijn binnen de veiligheidszone, zijn niet opgenomen in de veiligheidsstudie.

In de veiligheidsscreening wordt bovendien enkel gesproken over de risico's qua veiligheid door de windturbine zelf. Uit de aanvraag blijkt dat het tracé van de hoogspanningskabel dwars doorheen een hoeve loopt (op privé domein), op een diepte van 1,20 m. Bij eventuele bouwwerken op de site, vormt de aanwezigheid van een hoogspanningskabel een risico dat niet werd beoordeeld. Het tracé van de hoogspanningskabel volgt bovendien geen logische weg, waardoor dit risico nog groter is.

Het afwegingselement 'natuur' werd opgenomen in de beknopte natuurtoets. Hoewel één van de windturbines gelegen is in de 1000 m bufferzone rond akkervogelgebied, dus zone met mogelijk risico, wordt al snel geoordeeld dat de verstoring voor akkervogels als minimaal geacht kan worden.

Het afwegingselement MER-plicht, komt aan bod in de bijgevoegde screeningsnota.

...

Een belangrijk uitgangspunt is bovendien dat de optimale inplanting voor windturbines, de zones zijn met maximale stroomproductie. Uit het dossier blijkt dat - om te voldoen aan de Vlare normen - er milderende maatregelen moeten worden toegepast, m.a.w. dat de

windmolens op bepaalde momenten moeten worden stilgelegd. Hieruit blijkt dat de windmolens niet optimaal zijn ingeplant.

Bij de afweging voor lokaal draagvlak, wordt door de gemeente ervaren dat op het aangehaalde 'vooroverleg' met de gemeente, de communicatie eenzijdig werd gevoerd, en betreurt de gemeente dat niet werd ingegaan op het voorstel van de gemeente voor verdere toelichting in een openbare inforevergadering, zoals gebruikelijk is binnen de cultuur van de gemeente voor projecten.

De aanvrager hield vast aan de door hen gehanteerde techniek van individuele benadering via een info zitdag, waarvoor in de buurt een flyer werd verspreid. Enkel voor de MINA-raad en de Gecoro werd een toelichting gegeven.

Uit de resultaten van het openbaar onderzoek blijkt inderdaad dat er geen lokaal draagvlak is voor de geplande werken.

Conclusie:

De aanvraag is in niet in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en de stedenbouwkundige voorschriften, en kan hiervan geen afwijking bekomen, gezien impact tengevolge van de combinatie van verschillende negatieve elementen niet langer beperkt is, en komt bijgevolg niet in aanmerking voor een stedenbouwkundige vergunning.

Toetsing aan de goede ruimtelijke ordening

De overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt overeenkomstig VCRO art 4.3.1. §2. beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

...

De beoordeling van de inpasbaarheid in de omgeving, kwam hoger al aan bod bij de aftoetsing van de afwegingselementen voor de locatiekeuze op basis van de omzendbrief. Hoewel de verschillende negatieve ruimtelijke afwegingselementen op zich niet noodzakelijk een weigeringsgrond zijn voor de aanvraag, geeft de combinatie van de verschillende negatieve ruimtelijke elementen, die elkaar bovendien versterken, aan dat de locatie ruimtelijk niet geschikt is voor de oprichting van windturbines, wat wel een terechte weigeringsgrond vormt.

In toepassing van het doelstellingenartikel (art. 1.1.4. VCRO), dienen de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen te worden:

...

Uit samenlezing van alle hoger aangehaalde elementen, blijkt duidelijk dat het algemeen belang van het produceren van windenergie om te voldoen aan de doelstelling van de Europese Richtlijn, op deze locatie niet opweegt tegen alle negatieve effecten op andere maatschappelijke activiteiten in de omgeving.

Het feit dat de aanvrager op verschillende plaatsen in het dossier aangeeft mitigerende maatregelen te nemen (het dossier werd bovendien teruggedroefd van de oorspronkelijk voorziene 3 naar de in huidige aanvraag 2 windmolens), geeft aan dat de aanvrager zich daarvan terdege bewust is.

Het moeten nemen van mitigerende maatregelen, ondergraft bovendien de motivering uit het dossier dat de inplanting geoptimaliseerd werd in functie van maximalisatie van de energetische productie, noodzakelijke voorwaarde om te kunnen spreken van duurzaam ruimtegebruik.

Beleidsmatig gewenste ontwikkelingen

Bij gemeenteraadsbesluit dd. 29 juni 2009 werd door de gemeente Wingene een visie opgemaakt voor wat betreft de uitgangspunten inzake de plaatsing van windmolens in de gemeente.

Daarbij werd gesteld dat windmolens een belangrijke maatschappelijke impact hebben, en dat de inplanting daarom dient afgewogen inzake maatschappelijke baten en lasten, waarbij de gemeente geen privatisering van de baten wenst met afwenteling van de lasten op de maatschappij.

Daarom werden volgende randvoorwaarden vastgelegd:

* Er wordt voorrang gegeven aan grote hoogrenderende windturbines die bij voorkeur worden ingeplant in groepen of reeksen.

* Er wordt bij voorrang samengewerkt met windenergiebedrijven waarin bewoners en gemeente kunnen participeren via aandeelhouderschap.

* De gronden voor plaatsing van windturbines dienen in erfpacht gegeven aan de gemeente: het jaarlijkse canon voor de erfpachtverlener bedraagt 5% van de jaarlijkse locatievergoeding, door de windenergiebedrijven uitgekeerd aan de erfpachter.

* Bij inplanting in de agrarische zones wordt voorrang gegeven aan de formule waarbij de betreffende gronden kunnen verworven worden door de gemeente; de gemeente verwerft onder opschortende voorwaarde van bouwvergunning en plaatsing ongeveer 1 ha landbouwgrond per windmolen en verleent aan de verkopers gedoogzaam gebruik met verdere verpachtingsmogelijkheid van de aangrenzende gronden gedurende de volledige periode dat de windmolen in exploitatie blijft; deze termijn bedraagt minimum 20 jaar en wordt automatisch verlengd bij verderzetting of nieuwe plaatsing.

Huidige aanvraag voldoet niet aan deze gemeentelijke voorwaarden, goedgekeurd door de gemeenteraad.

De aanvraag past niet binnen de ruimere omgeving.

De aanvraag is niet aanvaardbaar binnen de plaatselijke context.

...

De verwerende partij verleent op 6 juli 2016 onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt in art. 4.4.9.§ 1. dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, mag afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

Deze afwijkingsregel (de 'clicheringsregel') laat geen afwijkingen toe op de voorschriften van het gewestplan die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van het gebied.

§ 2. Voor de toepassing van § 1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een gewestplan alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid of in de concordantielijst, bepaald krachtens voornoemd artikel 7.4.13, tweede lid.

...

In art. 7.4.13. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening werd bepaald dat de bestemmingsvoorschriften die van toepassing zijn binnen de 'agrarische gebieden' van het gewestplan geconcordeerd worden naar de (sub)categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw'.

In het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen werd bij de standaard typebepalingen bij de categorie van gebiedsaanduiding 4: Landbouw (4.1 Agrarisch gebied) volgende bepaald:

" Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:

het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd."

Voor wat de inplanting van de middenspanningscabine betreft voor de voorbouwlijn (zie stedenbouwkundige verordening Wingene).

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt in art. 4.4.1. §1 dat in een vergunning, na een openbaar onderzoek, beperkte afwijkingen kunnen worden toegestaan op stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften met betrekking tot perceelsafmetingen, de afmetingen en de inplanting van constructies, de dakvorm en de gebruikte materialen.

Afwijkingen kunnen niet worden toegestaan voor wat betreft :

1° de bestemming;

2° de maximaal mogelijke vloerterreinindex;

3° het aantal bouwlagen.

EXTERNE ADVIEZEN

Ik heb op 07/03/2016 de adviezen ingewonnen van de colleges van burgemeester en schepenen van Wingene en Lichtervelde, van Onroerend Erfgoed, departement Landbouw en Visserij, agentschap Wegen en Verkeer, het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI) en de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (Directoraat-generaal Luchtvaart).

In zitting van 03/05/2016 heeft het college van burgemeester en schepenen van Wingene volgend ongunstig advies verleend:...

Reactie GSA:

Uit deze vergunning en vooral uit de rubrieken 'openbaar onderzoek' en 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' blijkt dat ik niet akkoord ben met de standpunten van het college van burgemeester en schepenen van Wingene.

In zitting van 02/05/2016 heeft het college van burgemeester en schepenen van Lichtervelde een ongunstig advies verleend:...

Reactie GSA:

Uit deze vergunning en vooral uit de rubrieken 'openbaar onderzoek' en 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' blijkt dat ik, niet akkoord ben met de standpunten van het college van burgemeester en schepenen van Lichtervelde.

...

Departement Landbouw & Visserij heeft op 08/04/2016 volgend voorwaardelijk gunstig advies, uitgebracht:...

Standpunt GSA:

De impact van de aanvraag op de agrarische structuur is vrij beperkt en kan verder beperkt worden door tegemoet te komen aan volgende opmerkingen van het Departement Landbouw en Visserij: inrichting van de permanente werkvlakken als weide, gegarandeerde bereikbaarheid van de omliggende landbouwpercelen, onmiddellijk herstel van de tijdelijke werkzones in hun oorspronkelijke staat.

Het inrichten van de permanente werkvlakken als weide bevordert bovendien de visueel-landschappelijke inpassing in de onmiddellijke omgeving en komt tegemoet aan het principe van zuinig ruimtegebruik. Deze voorwaarden worden als vergunningsvoorwaarden opgenomen.

...

HET OPENBAAR ONDERZOEK

...

De aanvraag is verzonden naar de gemeentebesturen van Wingene en Lichtervelde voor de organisatie van het openbaar onderzoek.

In Wingene vond het openbaar onderzoek plaats van 14/03 - 12/04/2016. Ik ontving de resultaten op 11/05/2016. Er werden in Wingene 9 bezwaarschriften ingediend waaronder 1 petitie die door 1700 personen ondertekend werd.

In Lichtervelde vond het openbaar onderzoek plaats van 23/03 - 22/04/2016. Ik ontving de resultaten op 09/05/2016. Er werden in Lichtervelde 10 schriftelijke bezwaren. Het gaat grotendeels om dezelfde bezwaarschriften als in Wingene.

De bezwaren handelen over:

Inplanting

- *ligging in een gebied dat niet geschikt is: gelegen in veldgebied, waardevolle open ruimte in het landschap, biologisch waardevol gebied met te realiseren ecologische verbinding van lokaal niveau, open ruimte met versterkt toeristisch-recreatief medegebruik*
- *GRS Lichtervelde: negatieve beoordeling van het gebied voor inplanting van zowel windmolens, uitbreiding beslaande bedrijven, serrebedrijven*
- *GRS Wingene: te versterken beekvallei, uitsluiting van nieuwe bebouwing*

- *het niet voldoen aan de voorwaarde om te clusteren, zelfs integendeel, door de verwijzing naar de reeds (stedenbouwkundig) vergunde windmolens in Ruddervoorde / Veldegem op ca. 3600m van de aangevraagde windturbines, waardoor een 'lappendeken' gecreëerd wordt van kleine parken met slechts één of twee windturbines langsheen de E403, waardoor de schaarse open ruimte verkwanseld wordt, iets wat ruimtelijk niet te verantwoorden is; volgens het addendum bij het provinciaal structuurplan West-Vlaanderen dient dit vermeden te worden; de motivatie van de aanvrager voor het voorzien van slechts 2 windmolens toont aan dat de locatie niet geschikt is voor het plaatsen van windmolens*
- *de opstelling van 2 turbines, elk aan een andere kant van de E403 + het niet aanwezig zijn van een verstedelijkt gebied als aanknopingspunt.*
- *inplanting in/nabij landschappelijk waardevol agrarisch gebied, nabijheid erfgoed-waarden en beschermde natuurgebieden*
- *landschappelijke inpasbaarheid: negatieve impact op o.m. de ankerplaatsen en relictzones 'Munkebossen' en 'Groenhove'*
- *het niet voldoen aan de voorwaarde voor ruimtelijke optimalisatie*
- *de gehanteerde afstanden in andere landen, waardoor de aanvraag kennelijk onverenigbaar is met het voorzorgsbeginsel*

Strijdigheid met beleidsvisies

- *het abstractie maken van de inspanningen die in de onmiddellijke omgeving gedaan werden om het landschap verder op te waarderen via landinrichtingsprojecten*
- *rechtszekerheid: WT-02 is gelegen in een gebied dat in het GRS is aangeduid met negatieve score voor windmolens*
- *het gebruik van het aanknopingselement E403 met als motivatie dat het gebied hierdoor al is aangetast, terwijl net inspanningen worden geleverd om de impact van de E403 te verminderen voor dit waardevolle gebied en het ontbreken van enig ander aanknopingselement, nochtans vereist volgens de omzendbrief*
- *het niet deel uitmaken van de locatie in de zoekzones opgesteld door de provincie West-Vlaanderen*
- *de stelling in de lokalisatienota dat het GRS Lichtervelde achterhaald zou zijn door de herziening van het PRS-WV voor wat betreft de inplanting van windmolens, die niet correct is gezien dit niet is opgenomen in de limitatieve opsomming in het PRS-WV van strijdige en op te heffen bepalingen*

Geluid

- *de gezondheidsrisico's voor buurtbewoners + de gevolgen daarvan op de arbeidsprestaties*
- *geluidsoverlast: er wordt in de studie geen rekening gehouden met interferentie tussen beide turbines + geluidsstudies stroken niet altijd met de realiteit*
- *het hanteren van niet representatieve meetresultaten van het omgevingsgeluid door de E403, o.a. doordat de betonvakken momenteel vervangen worden door fluisterasfalt*
- *geluid: er zijn technische bezwaren tegen het in het dossier aanwezige geluidsonderzoek + ook hier zijn mitigerende maatregelen nodig om te voldoen aan de milieuvoorwaarden, waaruit blijkt dat op deze locatie het energetisch rendement niet optimaal zal zijn*

- de geluidsnormering en afstandsregels voorzien in de wetgeving; het niet samentellen van het gegenereerde geluid door E403 / 2 windturbines; het niet hanteren van het voorzorgsprincipe. De simulaties in de geluidsstudie gebeurden niet op basis van een windmolen type 3 MW, zoals in de aanvraag, maar op basis van types 2 / 2,3 / 2,5 MW en is dus niet representatief.
- het gebruik van weekgemiddelden i.p.v. gedetailleerde metingen als basis voor het bepalen van achtergrondgeluid; het niet voldoen van het akoestisch onderzoek aan de voorwaarden daaromtrent beschreven in Vlarem II; onduidelijkheden in het verslag waardoor de omstandigheden onjuist / onvolledig werden in kaart gebracht

Slagschaduw en visuele hinder

- slagschaduw: om te voldoen aan de milieuvoorwaarden, zijn mitigerende maatregelen nodig, waardoor de energetische productie niet optimaal zal zijn, nochtans één van de voorwaarden in kader van duurzaam ruimtegebruik; bijgevolg is de locatie energetisch niet optimaal
- de visuele impact, zeker in combinatie met het project in Zedelgem-Oostkamp
- de impact van slagschaduw en de invloed van de mitigerende maatregelen op de stroomproductie.

Veiligheid

- veiligheid: woonperceel is gelegen tot op 190 m van de windmolen vs. veiligheidsinstructies die aangeven niet te verblijven in een zone tot 400 m van de windmolen
- veiligheid: er zijn technische bezwaren tegen het in het dossier aanwezige veiligheidsonderzoek: er werd o.a. geen rekening gehouden met de aanwezige Fluxys-leiding + binnen de risico-afstand voor bladbreuk bij overtoeren is het wel degelijk mogelijk dat er zich een groot aantal personen (onbeschermd) aanwezig zijn, gezien de aanwezigheid van wandel- en fietsroutes
- de ongevalsproblematiek, zowel structurele falingen van de turbines, als ongevallen in het verkeer, als impact op de vliegveiligheid
- de interferentie met de KMI-radar te Jabbeke
- schending van het voorzorgsbeginsel voor wat betreft ernstige gezondheidsrisico's, in het bijzonder gezien de gezondheidstoestand van enkele omwonenden, voor wat betreft ernstige veiligheidsrisico's, voor wat betreft wetenschappelijke onzekerheid omtrent materiaalgebruik
- er wordt geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een hoofdtransport-gasleiding van Fluxys

Natuur

- de ligging van WT-02 op 350 m van een stuk bosland, ingekleurd als biologisch hoogwaardig en op 1.500 m van het domein Groenhove + de invloed op het aanwezige dierenbestand
- natuur: in de buurt zijn er frequent vleermuizen en roofvogels waaronder de torenvalk aanwezig, waarvan het populatiebestand achteruit zal gaan ten gevolge van de windmolens
- natuur: de ligging binnen bufferzone (mogelijk risico) voor akker- en weidevogels wordt onachtzaam buiten beschouwing gelaten + het voorbijgaan aan de aanduiding 'biologisch waardevol gebied' + het niet onderzoeken van de invloed op

vleermuizen, ondanks het feit dat in het gebied wordt ingezet op bijkomende dreven-aanplant, één van de elementen die vleermuizen aantrekken

- *het dossier laat niet toe om de natuurtoets goed te beoordelen. De 'beperkte natuurtoets' is zeer summier, en zonder toetsing aan de werkelijke toestand ter plaatse, o.m. door niet onderbouwde veronderstellingen, de conclusies gebeuren zonder onderbouwing; er wordt zelfs aangegeven dat bepaalde zaken niet zijn onderzocht - bv. de impact op de vleermuizen die wel degelijk aanwezig zouden zijn.*

Waardevermindering en economische impact

- *de invloed van windmolens op levend vee + de economische schade ten gevolge daarvan*
- *waardedaling van eigendommen*
- *eigendomsdevaluatie*

Communicatie en draagvlak

- *lokaal draagvlak: veel buurtbewoners zijn blijkbaar niet geïnformeerd, de flyer die verspreid werd is géén Informatie- maar een publiciteitsfolder, wat niet aanzien kan worden als een ernstige inspanning van de aanvrager om in overleg te gaan; kaartmateriaal dat op de infozitdag getoond werd, zou niet overeenstemmen met de stukken in het aanvraagdossier*
- *maatschappelijk draagvlak: door de aanvrager werd niet gestreefd naar een draagvlak*

Fouten/onduidelijkheden in dossier / procedure

- *foutieve vermelding van openbare weg op een privaat stuk grond, waar enkel een recht van uitweg op rust ten behoeve van een private woning*
- *onvolledige weergave van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft*
- *foutieve informatie in de lokalisatienota, o.a. voor wat betreft het te realiseren jaarverbruik (geformuleerd voor 3 i.p.v. voor 2 windmolens), bijgevoegde adviezen handelen over 5 i.p.v. over 2 windmolens, waaruit - samen met het feit dat gebruik gemaakt wordt van stijlformules - geconcludeerd wordt dat de lokalisatienota niet specifiek voor dit project werd opgesteld*
- *toekomst: wat bij aanvragen voor bijkomende turbines / bestemming na einde levensduur*
- *niet correcte plaatsing van de aanplakking t.b.v. het openbaar onderzoek, waardoor deze niet zichtbaar / leesbaar waren vanaf de openbare weg*
- *het niet specifiek zijn van de aanvraag: de aanvragen geeft aan dat pas na vergunning een keuze tussen het type windturbine zal gemaakt worden, in die zin is niet voldaan aan het dossiersamenstellingsbesluit*
- *ontoereikende lokalisatienota voor wat betreft efficiënt bodemgebruik en eventuele verstoring van uitbatingsmogelijkheden*
- *het ontbreken van een motivering om gebruik te maken van de afwijkingsregel art. 4.4.9. VCRO en het ontbreken van een overzicht van alle maatschappelijke activiteiten die worden ontplooid op relevante afstand van het aangevraagde, om de afweging volgens art. 1.1.4 VCRO te kunnen maken*
- *het niet afwegen in de lokalisatienota waarom de gekozen locatie ten opzichte van alternatieve locaties de voorkeur geniet*

- *verenigbaarheid met sport en recreatie die onvoldoende aan bod komt in de lokalisatienota; o.m. de hondenschool (gelegen op ca. 500 m) en de ruiterclub (gelegen op ca. 700 m) bevinden zich in de onmiddellijke omgeving, maar komen niet ter sprake*
- *het niet voldoen van de mer-screeningsnota aan de voorwaarden ervan, bv. het ontbreken van alle criteria DABM, bv. het niet rekening houden met cumulatieve effecten van o.m. de reeds vergunde windmolens in Veldegem en Ruddervoorde,*

...

Afwijkingen ten opzichte van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

- *het feit dat de vergunningverlenende overheid op basis van art. 4.4.9 VCRO een afwijking op bestemming toegestaan KAN worden voor de inplanting van nieuwe windmolens, maar dat dit niet verplicht is*
- *het miskennen van de bevoegdheid van de gemeenteraad voor wat betreft de 'zaak der wegen'*
- *het niet gelegen zijn van de site aan een voldoende uitgeruste weg*

Water

- *het niet beschrijven van de te nemen maatregelen om tegemoet te komen aan de ligging van WT-02 in overstromingsgevoelig gebied*
- *watertoets: ondanks de ligging in effectief overstromingsgevoelig gebied met moeilijk infiltrerbare bodem, wordt de impact op het grondwater niet onderzocht*

Burgerrechtelijke aspecten

- *schending van eigendomsrechten: hoewel in de lokalisatienota beweerd wordt dat er een akkoord is voor het gebruik van de gronden, blijkt dat zowel voor de toegangsweg tot WT-01 als voor de bekabeling ten behoeve van WT-01 geen akkoord bestaat*

Wenselijkheid windturbines

- *convenant of mayors: het ondertekenen van het convenant of mayors door beide gemeenten, is géén vrijgeleide voor het verlenen van vergunningen voor windturbines*
- *de valse bewering dat windenergie effectief bijdraagt in de CO2-uitstoot beperking, door de wisselende windbeschikbaarheid on-shore, waardoor bij verbruikspieken beroep gedaan moet worden op fossiele brandstoffen*
- *de maatschappelijke kosten-baten verhouding van windmolens on-shore*
- *socio-economische aspecten: prijsvergelijking kernenergie / energie uit fossiele brandstoffen / windenergie + het asociaal karakter van de subsidiëring van groene stroom certificaten en van het coöperatieve model*
- *het coöperatieve model waarbij een kleine groep profiteert van de baten terwijl een grote groep de lasten moet dragen*
- *problemen m.b.t. netstabiliteit*
- *schending art. 41 en art. 162 van de grondwet voor wat betreft de productie van 'lokaal geproduceerde energie'*
- *de reële vermeden emissies die niet overeenstemmen met wat in de lokalisatienota wordt beschreven*

Evaluatie van deze bezwaren:

Heel wat van de bezwaren handelen over aspecten die niet van ruimtelijke / stedenbouwkundige aard zijn en waarvoor ik niet bevoegd ben. Een groot deel van de bezwaren gaan bovendien om milieutechnische aspecten die eerder in de milieuvergunningsaanvraag zullen behandeld worden en hier enkel kort aan bod komen.

Inplanting

- De windturbines liggen op een zo kort mogelijke afstand van de E403 autosnelweg, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de omgeving (veel verspreide zonevreemde woningen). De autosnelweg vormt de meest kenmerkende lijninfrastructuur van de omgeving. Over de volledige lengte van de E403 van Kortrijk tot Brugge vertoont de E403 en zijn omgeving een gelijkaardig patroon: een duidelijke lijninfrastructuur die zowel visueel-ruimtelijk als milieutechnisch aanwezig is, zonevreemde woningen die dicht aansluiten bij deze lijninfrastructuur én woonkernen die gelegen zijn op enige afstand en dit aan beide zijden van de snelweg; immers van Kortrijk tot Brugge volgen de woonkernen zich op regelmatige en korte afstanden van elkaar op (kleinstedelijke gebieden, hoofddorpen, woonkernen). Vanuit een macroperspectief bekeken kan dan ook gesteld worden dat de turbines aansluiten bij het hoofddorp Lichtervelde (op 2,2 km) en het kleinstedelijk gebied Torhout (op 2,3 km).*

Strijdigheid met beleidsvisies

- De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen. De plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen daarentegen leggen wel de bestemming vast en fungeren als beoordelingsgrond voor stedenbouwkundige vergunningen. In agrarisch gebied kunnen windturbines vergund worden aan de hand van art. 4.4.9. van de VCRO.*

Geluid

- Groot- en middenschallige windturbines kunnen een bron zijn van geluidshinder. Het geluid van een windturbine, ook wel het brongeluid genoemd, is eigenlijk een samengesteld geluid dat niet ontstaat op één plaats. Enerzijds is er het geluid veroorzaakt door de bewegende delen in de gondel en anderzijds wordt het geluid geproduceerd door de draaiende wieken. De geluidsproductie van de huidige windturbines ligt, door allerlei technische verbeteringen al een heel stuk lager dan deze bij oudere windturbines.*

Algemeen wordt aangenomen dat op een afstand van 250m tot 300m van de turbine er vrijwel geen hinder optreedt. Overdag en 's avonds gaat het geluid, geproduceerd door de windturbines, op in het achtergrondgeluid van verkeer. Ook wanneer het waait wordt het geluid van de windturbine overstemd door omgevingslawaaï. Het geluid van de draaiende rotorbladen is vooral hoorbaar 's nachts en bij lage windsterkte.

De zone wordt daarbij gekenmerkt door de aanwezigheid van een achtergrondgeluidsniveau door de autosnelweg E403. Voor deze aanvraag werden metingen van het achtergrondgeluid uitgevoerd op een aantal meetpunten thv de dichtstbijgelegen en meest kritische woningen ten opzichte van de toekomstige windturbines.

De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, er mag van uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden. Deze normering werd echter aangepast i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden waardoor de geluidsnormen nu ook gelden buiten de afstand van 250m t.o.v. woningen. Bovendien werd een nieuwe omzendbrief RO/2014/02 opgemaakt die integraal verwijst naar de VLAREM wetgeving mbt de geluidsnormering.

De berekeningen van de geluidsimpact zijn gebaseerd op de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden die goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering op 23 december 2011. Het toegestane immissiegeluid aan de woning is afhankelijk van de gebiedsbestemming (volgens het gewestplan) waarin de woning gelegen is.

Op basis van de verstrekte gegevens is er overdag en 's avonds geen overschrijding van de normen. 's Nachts zal er eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunningsprocedure waarin eventueel mitigerende maatregelen kunnen worden opgelegd.

- In sommige bezwaarschriften wordt aangevoerd dat de geluidsmetingen voor de bepaling van het achtergrondgeluid niet zouden uitgevoerd zijn op representatieve meetpunten. Er wordt aangevoerd dat men op dit ogenblik bezig zou zijn met een heraanleg van de E403, waardoor de bestaande "betonplaten" zouden vervangen worden door fluisterasfalt. Daardoor zou het achtergrondgeluid afkomstig van de E403 afnemen. Zulks is van belang omdat in het advies van LNE wordt vastgesteld dat voor de dichtstbijzijnde woningen t.o.v. de windturbines, die vlakbij de E403 gelegen zijn, voor de dag en avondperiode gebruik mag gemaakt worden van het achtergrondgeluid in plaats van de richtwaarde (cf. art. 5.20.6.4.2 VlareM II). Het bezwaar, dat ook wordt bijgetreden door de gemeente Wingene, steunt op een foutieve feitelijke aanname, aangezien het wegdek ter hoogte van de windturbines wel degelijk bestaat uit een moderne KWS-verharding, en niet uit betonplaten. Volgens de gegevens van AWW is het huidige wegdektype ZOA-asfaltverharding (4cm dik) als overlaging op doorlopend gewapend beton en zal het toekomstige wegdektype het volgende zijn: ZOA-asfaltverharding (4cm dik) als overlaging op herstellende doorlopend gewapend beton. Acoustical Engineering heeft in samenspraak met AWW de invloed nagegaan op de meetresultaten verkregen in het rapport dd. 17/02/2016. Uit de aanvullende geluidsnota blijkt dat deze vernieuwing van het wegdektype geen gevolgen zal hebben naar de beoordeling van het specifieke geluid van de windturbines.
- In bepaalde bezwaarschriften wordt ingeroepen dat omwille van het risico op slagschaduw/geluidshinder bepaalde reducties noodzakelijk zijn, waardoor volgens de betrokkenen geen sprake zou zijn van een optimale energetische inplanting. Uit het advies van LNE blijkt dat de noodzakelijke reducties minimaal zijn, zodat moeilijk kan gesteld worden dat er geen sprake meer zou zijn van een optimale inplanting. Binnen het Vlaamse gewest zijn er overigens (zo goed als) geen locaties waar geen enkele vorm van reductie noodzakelijk is. In dit geval werd wel degelijk gekozen voor een optimale inplanting, rekening houdend met het

bundelingsprincipe uit de omzendbrief RO/2014/02. De snelle ontwikkelingen in de hoogtechnologische windsector zorgen ervoor dat windturbines steeds performanter zijn en ook op milieutechnisch vlak steeds beter presteren (bv door een lager brongeluid). Het doorvoeren van bepaalde reducties is dus zeker niet in strijd met energetische optimalisatie. We kunnen spreken van een energetisch optimale case: door de ruimtelijke en milieutechnische optimalisatie + het goede windaanbod kan groene stroom geproduceerd worden equivalent aan het verbruik van ongeveer 3500 gezinnen. Bovendien heeft de Raad van State in een aantal recente arresten verduidelijkt dat de vergunningverlenende overheid enkel moet nagaan of de geluids- en/of slagschaduwhinder herleid kan worden tot onder de door Vlarem II bepaalde drempels. De vraag of de windturbine, na toepassing van die reducties, nog voldoende rendabel blijft, moet enkel beantwoord worden door de ontwikkelaar. De vergunningverlenende overheid mag om die reden alleszins de vergunning niet weigeren (zie RvS nr. 229.918 van 22 januari 2014, NV Aspiravi en RvS nr. 231.519 van 11 juni 2015, NV W-Kracht).

- *Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief RO/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM). Hiervoor wordt een vergunningsvoorwaarde opgenomen.*

Slagschaduw en visuele hinder

- *Wanneer de zon schijnt werpt de rotor van een windturbine een bewegende slagschaduw. Dit stroboscopische effect kan hinderlijk zijn voor omliggende kantoren en woningen, De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat een slagschaduw van 30 uur per jaar binnen een bewoonde woning aanvaardbaar wordt geacht. De norm voor slagschaduw werd i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden verlaagd naar maximaal 8 uur per jaar en maximaal 30 minuten per dag. Indien het slagschaduweffect hoger ligt, dient onderzocht te worden in hoeverre remediërende maatregelen kunnen worden genomen (bijvoorbeeld aangepaste zonwering, coating op de ramen,...). In de lokalisatienota werd een studie gevoegd over de slagschaduw. Voor de berekening werd gebruik gemaakt van de daarvoor geëigende software. Voor een aantal woningen ligt de verwachte slagschaduw hoger dan de normen. Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake slagschaduw gesteld in de omzendbrief RO/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM). Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect slagschaduw dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunning.*
- *De algemene impact van windturbines en windturbineparken op het landschap kan moeilijk overschat worden. Louter door hun schaal, zijn windturbines een dominant en blijvend element in het landschap. De discussie of de windturbines zelf, als object, nu mooi of lelijk zijn, is subjectief. De huidige windturbines zien er al een stuk fraaier uit, draaien veel trager en zijn rustgevender. De zichtbaarheid en landschappelijke impact is onmiskenbaar, dit dient echter niet per definitie als hinderlijk beschouwd worden. De windturbines worden geclusterd opgesteld, aansluitend bij de autosnelweg, die hier een ruimtelijk structurerende as vormt. De waarneembaarheid van deze autosnelweg in het landschap wordt vergroot. Door de beperkte onderlinge afstand tussen beide windturbines wordt een duidelijke ruimtelijke eenheid beoogd.*

Veiligheid

- *Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig. Toch bestaan er risico's waarmee rekening gehouden moet worden bij de inplanting. Enerzijds is er de mogelijkheid dat de mast, de gondel, een wiek of een onderdeel van de turbine faalt, en anderzijds bestaat er het risico van ijsworp. Voor een windturbine die representatief is voor de meeste grootschalige windturbines die momenteel geplaatst worden blijkt dat de risico's in elk geval aanvaardbaar zijn bij afstanden van ongeveer 150m tot gebieden met woonfunctie. De veiligheidsstudie die deel uitmaakt van het aanvraagformulier toont aan dat er geen onaanvaardbaar risico is. Dit wordt omstandiger toegelicht in de milieuvergunning.*
- *Wiekoverdraai over de weg dient ten allen tijde vermeden te worden. Dit kan eventueel door bij bepaalde windrichtingen de wieken stil te leggen of door het verder plaatsen van de windmolens ten opzichte van de openbare weg.*
- *De veiligheid heeft te maken met de exploitatie op zich van de windturbines en is dus niet van stedenbouwkundige aard. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect veiligheid (mbt rotorbreuk, wiekprojectie, mastbreuk, ijsvorming, ijsafwerping,...) dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunningsaanvraag.*
- *Bijkomende impact op de verkeersveiligheid, door de aanwezigheid van windturbines naast de snelweg, is niet of nauwelijks aanwezig. Er zijn een aantal factoren aanwijsbaar die een beperkte impact op het verkeer kunnen hebben (lichtflitsen, rukwinden, schrikeffecten) maar deze geven geen aanleiding om van een extra risico voor het verkeer te spreken. Gezien de grote zichtbaarheid van de windturbines kunnen autobestuurders eventuele hinder immers al van op afstand inschatten, er bestaat geen gevaar voor afleiding en na verloop van tijd ontstaat 'gewenning' aan het gewijzigde landschapsbeeld ter hoogte van het windturbinepark.*
- *In bepaalde bezwaarschriften wordt ingeroepen dat de veiligheidsstudie onvolledig zou zijn. Er wordt beweerd dat de veiligheidsstudie geen rekening zou houden met een aanwezige gasleiding van Fluxys. Ook het veiligheidsrisico in verband met een aanwezige wandel- en fietsroute (Kapel-en Wastineroute) zou niet meegenomen zijn in de veiligheidsstudie. Uit de veiligheidsstudie (p.17) blijkt dat wel degelijk rekening werd gehouden met de leidingen van Fluxys. De wandel- en fietspaden in de omgeving werden ook betrokken in de veiligheidsstudie maar gezien er geen wandel- en fietspaden gelegen zijn binnen de risicocontouren, gaf dit geen aanleiding tot een ongunstige evaluatie.*
- *In één van de bezwaarschriften wordt aangehaald dat de vergunningsaanvraag zogenaamd ongunstig zou geadviseerd zijn door het KMI. Dit is niet correct. Het KMI heeft integendeel op 4 april 2016 gunstig advies verstrekt.*

Natuur

- *Windturbines kunnen ook in de buurt van natuurgebied opgericht worden. De essentiële functies ervan mogen niet aangetast worden. Concreet betekent dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones. Er bevinden zich geen habitatrictlijngebieden, vogelrichtlijngebieden of VEN-gebieden in de nabijheid van de geplande windturbines. De percelen zijn volgens de biologische waarderingskaart gekarteerd*

als biologisch minder waardevol. Voor de oprichting van de turbines werd door Anteagroup een natuurtoets opgesteld. Uit de natuurtoets kan afgeleid worden dat de impact op avifauna en flora-elementen zeer beperkt zal zijn. Significante impact is uitgesloten. In het advies dat het agentschap voor Natuur en Bos uitbracht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt deze conclusie gevolgd.

- In een aantal bezwaarschriften wordt ten onrechte ingeroepen dat de impact van de windturbines op de natuurwaarden onvoldoende bestudeerd zou zijn. Bij de lokalisatienota werd een "beknpte natuurtoets" gevoegd, die het project situeert ten opzichte van de beschermde gebieden en de aanwezige natuurwaarden in het gebied, en waaruit blijkt dat het project geen betekenisvolle effecten kan hebben op deze natuurwaarden. In de bezwaarschriften wordt, zonder enig bewijs, aangevoerd dat de windturbines een nadelige impact zouden kunnen hebben op bepaalde vleermuissoorten. Die kritiek wordt weerlegd in de natuurtoets, waar erop wordt gewezen dat zich in de nabijheid van de turbines geen gunstige biotopen voor vleermuizen bevinden. Ook de ligging volgens de biologische waarderingskaarten werd nagegaan, en daaruit werd geconcludeerd dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden op de omliggende terreinen. Ten slotte werd ook vastgesteld dat er geen risico bestaat ten opzichte van de avifauna. De turbines zijn gelegen in een zone die als mogelijk risicogevoelig aangeduid is volgens de risico-atlas vogels-windturbines, maar enkel omdat zij zich situeren in een bufferzone van 1km rond akkervogelgebied. Uit de beknpte natuurtoets blijkt dat er zich op deze concrete locatie geen risico's stellen. Dit werd tevens zo beoordeeld door het Agentschap Natuur en Bos.*

Waardevermindering en economische impact

- Waardevermindering van een eigendom en/of inkomstenverlies als gevolg van de aanwezigheid van windturbines in de omgeving is eerder een subjectieve appreciatiefactor die niet handelt over ruimtelijke en stedenbouwkundige aanvaardbaarheid van de voorliggende aanvraag.*

Communicatie en draagvlak

- Het verplichte openbaar onderzoek is volgens de wettelijke regels gevoerd. Over andere informele aspecten inzake communicatie kan ik geen uitspraak doen. Communicatie is ook geen stedenbouwkundig aspect.*
- Wel stel ik vast dat Aspiravi op haar website duidelijke info geeft over al haar projecten en een informatie-zitdag georganiseerd heeft. Er werden heel wat bezwaren en opmerkingen ingediend waaruit toch blijkt dat het project in de omgeving goed bekend is.*

Fouten / onduidelijkheden in dossier/procedure

- Er zijn inderdaad een aantal fouten geslopen in de aanvraag. Deze hebben echter geen invloed op de volledigheid en eenduidigheid van de aanvraag. Zo is de aanvraag heel duidelijk inzake de ontsluiting van de windturbines (en waar er nieuwe dienstwegen worden voorzien) en inzake de (gedeeltelijke) inname van kadastrale percelen.*
- In bepaalde bezwaren wordt aangevoerd dat in de lokalisatienota materiële verschrijvingen zouden geslopen zijn. Inderdaad wordt in de lokalisatienota verkeerdelijk aangegeven dat het over 3 windturbines zou gaan (punt 8.14.1); de cijfers over de verwachte productie en het aantal gezinnen aansluitend daarbij, zijn echter correct weergegeven. Het feit van de 3 windturbines is uiteraard een*

misslag, wat overigens meteen duidelijk wordt bij aandachtige lezing van de aanvraag en nazicht van de plannen. Er bestond dus geen gevaar op misleiding van de bezwaarindieners - die de misslag hebben opgemerkt -, noch in hoofde van de adviesinstanties en/of vergunningverlenende overheid.

- Er wordt op deze site geen verdere uitbreiding van het windturbinepark voorzien. In de lokalisatienota wordt dit ook aangehaald. In de aanvraag wordt inderdaad niet opgenomen wat er zal gebeuren met de turbines als ze aan het einde van hun levensduur zijn. Het lijkt logisch dat de turbines ontmanteld worden na de buitendienststelling ervan. In de vergunningsvoorwaarden wordt daarom sloopplicht na een negatieve revisie opgelegd. Er dient daarbij maximaal gekeken te worden naar recuperatie of recyclage van de gebruikte materialen. De bouwplaats dient volledig terug vrijgemaakt te worden.
- Tevens wordt ingeroepen door bepaalde bezwaarindieners dat de aanplakking ter hoogte van de windturbine te Lichtervelde niet "evenwijdig" met de openbare weg (de Damplasstraat) zou gebeurd zijn. Om die reden zou het openbaar onderzoek volgens de betrokken bezwaarindieners niet correct verlopen zijn. Dit standpunt wordt blijkbaar niet gedeeld door de gemeente Lichtervelde, die instond voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Door de burgemeester van Lichtervelde werd na openbaar onderzoek een attest van aanplakking opgemaakt, waarin wordt bevestigd dat de aanplakking conform de regels van Vlarem I heeft plaatsgevonden (cf. art. 19, 1° Vlarem I). Daarnaast heeft Aspiravi ook een PV laten opstellen door gerechtsdeurwaarder Vertommen op 11 maart 2016, waaruit blijkt dat de aanplakking goed zichtbaar vanaf de openbare weg werd aangebracht. In dit geval heeft de aanplakking bovendien haar doel bereikt, gelet op het groot aantal bezwaren en petities dat werd ingediend.
- In de lokalisatienota is een projectbeschrijving opgenomen op p. 14/47. Daar wordt verduidelijkt dat in de aanvraag geen definitieve keuze voor een bepaald type windturbine kan gemaakt worden, omdat op datum van de aanvraag niet met zekerheid vastgesteld kan worden wanneer het project effectief gerealiseerd zal worden, en of een bepaald type windturbine op dat ogenblik nog beschikbaar zal zijn. Bovendien evolueert de technologie voortdurend, zodat het vanuit de doelstelling om een optimale energetische productie te behalen, aangewezen is om op dit punt enige flexibiliteit in te bouwen. Zulks betekent uiteraard niet dat de aanvraag/vergunning een carte blanche inhoudt: de aanvraag legt beperkingen vast inzake de maximale afmetingen (max. 108m ashoogte en 150m tiphoogte) en het maximaal vermogen (max. 3MW) die hoe dan ook in acht moeten genomen worden. Het uitzicht van de turbines is bovendien identiek, met uitzondering dus van de maximale afmetingen die licht kunnen variëren, overigens zonder dat deze mogelijke variaties visueel waarneembaar zijn. Bovendien moeten de Vlarem II-normen in elk geval gerespecteerd worden, hetgeen opgelegd wordt als vergunningsvoorwaarde. Het openlaten van de definitieve keuze voor een bepaald type windturbine, binnen voormelde beperkingen, is een vaste praktijk in aanvragen voor windparken en wordt ook aanvaard door de Raad van State (zie uitdrukkelijk het arrest RvS-27 februari 2014, nr. 226.569, NV C. Gen Zeebrugge).
- Het is niet aan de aanvrager maar aan de vergunningverlener om te motiveren waarom er gebruik kan gemaakt worden van art. 4.4.9. VCRO. Dit wordt in deze

vergunning verder uitgewerkt in de rubriek 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening'.

- In de lokalisatienota worden alternatieven afgewogen in die zin dat er wordt zicht gegeven op de wijze hoe de aanvrager tot de projectsite gekomen is. In deze aanvraag kan alleszins enkel het project beoordeeld worden zoals het werd ingediend.
- Bij de lokalisatienota werd een MER-screeningsnota gevoegd. Uit deze screening blijkt dat er geen risico bestaat op aanzienlijke milieueffecten, zodat de opmaak van een project-MER niet vereist is. De screeningsnota werd opgemaakt op basis van het daartoe door de Vlaamse regering vastgestelde model. Dat model werd correct vervolledigd, en dus werden de door het DABM vooropgestelde toetsingscriteria (zie bijlage II bij het DABM, het betreft (1) de kenmerken van het project, (2) locatiegebonden factoren, en (3) kenmerken van de potentiële effecten) wel degelijk behandeld in de screening.
- Bij de MER-screening werd rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de beide windturbines die het voorwerp uitmaken van de voorliggende aanvraag. Een studie omtrent de effecten van de vergunde windturbines op het grondgebied van Oostkamp en Zedelgem (2 windturbines, eveneens ingeplant langs de E403) is niet aan de orde, omdat het uitgesloten is dat de beide projecten qua hinderaspecten (geluid, slagschaduw, ...) zouden interfereren met elkaar. Er zijn dus geen "cumulatieve effecten" die bestudeerd zouden kunnen worden. Dit werd ook bevestigd door de geluidsdeskundige Acoustical Engineering in een aanvullende nota.
- Er kan besloten worden dat de bezwaren grotendeels ongegrond zijn. Sommige bezwaren geven aanleiding tot het formuleren van passende vergunningsvoorwaarden.

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

WT-01 staat niet in overstromingsgevoelig gebied, WT-02 staat wel in overstromingsgevoelig gebied. Voor deze windturbine dient een poel gedeeltelijk te worden gedempt.

De funderingen van de turbines nemen geen groot oppervlak in en de toegangswegen naar de turbines en werfplatforms, zijn permeabel (steenslag) zodat het water kan infiltreren. De windturbines worden ingeplant in agrarisch gebied. Het aflopend water kan infiltreren op de omliggende terreinen.

De middenspanningscabines hebben een beperkte oppervlakte. Het pad dat rondom wordt aangelegd wordt voorzien in rolgrind zodat hier infiltratie van het opgevangen hemelwater mogelijk is.

De aanvraag is conform met de gewestelijke hemelwaterverordening omdat al het hemelwater op natuurlijk wijze op eigen terrein in de bodem infiltreert.

Er wordt voorzien in de tijdelijke inbuizing van een baangracht. De lengte en diameter van deze inbuizing zijn conform aan de normen die worden opgelegd in de provinciale verordening. Nadelige effecten op het watersysteem dienen te worden gemilderd door gebruik te maken van geperforeerde buizen en de inbuizing zo snel mogelijk opnieuw te verwijderen. Verder wordt nog een gracht ingebuisd die geen baangracht is. Ook hier dient gebruik te worden gemaakt van geperforeerde buizen.

De windturbine (WT-01) op het grondgebied Wingene is niet gelegen in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied en ligt in het afstroomgebied van een ingeschreven waterloop van 2de cat. met nr. WO. 9.12.1.1. Deze windturbine is gelegen in een gebied met een infiltreerbare bodem. De windturbine (WT-02) op het grondgebied Lichtervelde is gelegen in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied en ligt in het afstroomgebied van een ingeschreven waterloop van 2de cat. met nr. WO. 9.13. Deze windturbine is gelegen in een gebied met een infiltreerbare bodem.

Voor windturbine WT-01 wordt een toegangsweg voorzien in betonpuin op een geotextiel met een totale oppervlakte van 2.108 m². De windturbine zelf heeft een heel kleine oppervlakte. Er moet een deel van een gracht overwelfd worden over een lengte van 5m in buizen 0400mm. De cabine wordt opgetrokken langs de Velddreef en heeft een oppervlakte van 18 m². Het regenwater infiltreert op natuurlijke wijze in de naastliggende bodem.

Voor de windturbine WT-02 wordt een toegangsweg voorzien in betonpuin op een geotextiel met een totale oppervlakte van 1.616 m². De windturbine zelf heeft een heel kleine oppervlakte. Er moet een deel van een bestaande vijver gedempt worden. De cabine wordt opgetrokken langs de Damplasstraat en heeft een oppervlakte van 18 m². Het regenwater infiltreert op natuurlijke wijze in de naastliggende bodem.

Aangezien de verharde oppervlakken geen compacte vorm hebben (toegangswegen en lokale funderingsvoet) en bijgevolg een groot infiltratiegebied hebben, kan het water makkelijk infiltreren in de (naastliggende) bodem.

Er kan besloten worden dat er geen schadelijk effect wordt veroorzaakt ten aanzien van de waterhuishouding. Dit blijkt ook uit het gunstig advies van de Dienst Waterlopen.

MILIEUTOETS

Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage bepaalt in bijlage II de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2 en § 3, van het decreet aan de project-m.e.r. worden onderworpen, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen.

Windenergieprojecten vallen onder bijlage II, meer bepaald onder categorie "3 Energiebedrijven", subcategorie "i) Installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie als de activiteit betrekking heeft op:

- twintig windturbines of meer;*
- vier windturbines of meer, die een aanzienlijke invloed hebben of kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.*

Dit is hier niet het geval.

Windturbineprojecten die niet onder bijlage II vallen, vallen onder bijlage III van het project-m.e.r.-besluit.

Bij de vergunningsaantvraag (in de lokalisatienota) werd een project-m.e.r.-screeningsnota (PrMS). Zowat elk project heeft milieueffecten. Enkel voor de projecten met aanzienlijke milieueffecten moet een milieueffectrapport worden opgemaakt. Rekening houdende met de aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving, waarbij geen aanzienlijke effecten op kwetsbare gebieden te verwachten zijn, kan geconcludeerd worden dat er ten gevolge van het project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn. Een project-MER is bijgevolg niet nodig.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de codex:

- **Functionele inpasbaarheid**

De aanvraag is niet verenigbaar met de gewestplanbestemming want de aanvraag staat niet in functie van agrarische of para-agrarische activiteit.

Art. 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening maakt het mogelijk dat in agrarisch gebied windturbineprojecten worden vergund. Voorwaarde hierbij is dat het om projecten gaat met een beperkte impact zodat de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht.

In het dossier wordt aangetoond dat de impact op het landbouwgebruik ter plaatse louter gegenereerd wordt door de grondinname door de plaatsing van de windturbines zelf, door de werkzones, de permanente wegenis en de plaatsing van middenspanningscabines. Bij het ontwerp van deze constructies werd duidelijk rekening gehouden met het vermijden van versnippering van de landbouwgrond. Al bij al gaat het om een relatief beperkte terreininname, zodat kan gesteld worden dat de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht.

Behalve de feitelijke grondinname is er quasi geen andere vorm van verstoring van de agrarische uitbatingsmogelijkheden. Er is een akkoord met elke landbouwer die eigenaar of pachter is van de gronden die zullen gebruikt worden voor de inplanting van de windturbines, de werkvakken, toegangswegen en kabels.

Door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen wordt het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen gegarandeerd en wordt een optimalisatie van de windenergieopwekking beoogd. Volgens de omzendbrief R0/2014/02 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines wordt vanaf drie windturbines van een cluster gesproken. In voorliggende aanvraag worden 2 windturbines voorzien. Toch is de aanvraag ruimtelijk aanvaardbaar. In de lokalisatienota wordt immers aangegeven hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden, met de technische randvoorwaarden en de milieuvoorwaarden. De realisatie van een 3e windturbine is hier niet mogelijk.

De windturbines zijn gebundeld met de E403. Deze autosnelweg bestaat uit 2x2 rijstroken, een middenberm, vluchtstroken en zijbermen en vormt samen met de hoge verkeersstroom een duidelijk zichtbare lijninfrastructuur. Ook op andere locaties werden windturbines gebundeld met deze autosnelweg –cfr. bestaande windturbines in Oekene-Roeselare en vergunde maar nog niet uitgevoerd windturbines in Lichtervelde, Ruddervoorde-Veldegem.

Deze autosnelweg is de meest kenmerkende lijninfrastructuur van de omgeving. Het plaatsen van windturbines langsheen deze lijninfrastructuur zorgt voor een ruimtelijke coherentie en zal geen schaalverkleinend effect op het landschap hebben. De windturbines liggen op een zo kort mogelijke afstand van de E403 autosnelweg rekening houdend met de specifieke kenmerken van de omgeving (zonevrije woningen). Hierdoor vormen de windturbines met de autosnelweg een samenhangend ruimtelijk geheel.

Over de volledige lengte van de E403 van Kortrijk tot Brugge vertoont de E403 en zijn omgeving een gelijkaardig patroon: een duidelijke lijninfrastructuur die zowel visueel-ruimtelijk als milieutechnisch aanwezig is, zonevrije woningen die dicht aansluiten bij deze lijninfrastructuur en woonkernen die gelegen zijn op enige afstand en dit aan beide zijden van de snelweg; immers van Kortrijk tot Brugge volgen de woonkernen zich op regelmatige en korte afstanden van elkaar op (kleinstedelijke gebieden, hoofddorpen, woonkernen). Vanuit een macroperspectief bekenen kan dan ook gesteld worden dat de turbines aansluiten bij het hoofddorp Lichtervelde (op 2,2 km) en het kleinstedelijk gebied Torhout (op 2,3 km).

- **Mobiliteitsimpact**

De windturbines creëren nauwelijks mobiliteitsimpact. In het dossier wordt aangegeven welke toegangswegen gebruikt zullen worden voor uitzonderlijke transporten, reguliere transporten en tijdens de exploitatiefase van de windturbines. De funderingswerken zullen +- 2 maand duren, de oprichting van de windturbines zelf +- 1 maand. Eventuele hinder zal dus ook in tijd zeker beperkt zijn.

- **Schaal**

De schaal van de windturbines staat in verhouding met de grootschaligheid van de autosnelweg waarmee gebundeld wordt. De turbines worden zo kort mogelijk bij de autosnelweg ingeplant, conform het bundelingsprincipe. Dit grootschalig element zorgt er voor dat de windturbines geen of weinig schaalverkleinende effect hebben op het landschap.

- **Ruimtegebruik en bouwdichtheid**

De terreinname blijft relatief beperkt. De windturbines zelf zijn enkel puntinname op de bodem. De werkvlakken zijn ook beperkt tot het strikt noodzakelijke.

In de lokalisatienota wordt aangegeven hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden, met de technische randvoorwaarden en de milieuvorwaarden. Een 3^e windturbine is niet mogelijk.

- **Visueel-vormelijke elementen**

De omgeving is landschappelijk versnipperd, en dit vooral door de hier markant aanwezige autosnelweg, de verspreide (zonevrije) bebouwing en de aanwezige woonconcentraties. Er is hier geen sprake van een open en weids landschap.

De windturbines worden door de korte afstand tot de autosnelweg effectief gebundeld aan deze ruimtelijk markante infrastructuur. De omgeving is verder niet gekenmerkt door structurerende elementen, zodat een opstelling aan weerszijden van de autosnelweg, dus niet in een parallelle lijnopstelling, en zelfs een asymmetrische opstelling, op zich niet strijdig is met de goede plaatselijke aanleg. Er kan ook gewezen worden op het feit dat de omgeving geen landschappelijk waardevol gebied is volgens het gewestplan. Bijkomende beschermingsstatuten inzake landschap zijn ook niet aanwezig.

Er werd geopteerd voor een type turbine met drie wieken die zullen draaien bij een laag toerental. Traag draaiende turbines worden als statiger en minder storend ervaren dan de

snel draaiende. De toren is van het volle type (buismast) en is in staal of beton uitgevoerd. De standaardkleur van de turbines is gebroken wit/grijs, passende in de omgeving. De basis wordt in verschillende groene kleurschakeringen uitgevoerd zodat de turbines zich maximaal integreren in het aanwezige groen. Om dit effect te garanderen wordt een vergunningsvoorwaarde opgelegd. Door de aanwezige opgaande beplantingen in de nabije omgeving worden de turbines ook deels aan het zicht onttrokken.

Het is niet wenselijk om belettering en reclame aan te brengen op de windturbines. Dit zou de aanwezigheid van de windturbines versterken. Er wordt hiervoor een vergunningsvoorwaarde opgenomen.

Windturbines zijn constructies die bijna in elke omgeving visueel-vormelijk opvallende elementen zijn. Door de decreetgever werd (in art. 4.4.9. VCRO) uitdrukkelijk voorzien dat in afwijking van de gewestplanvoorschriften die binnen agrarisch gebied van toepassing zijn windturbines kunnen vergund worden. Windturbines in agrarisch gebied impliceren onvermijdelijk een impact op de open ruimte. Het is daarbij uitdrukkelijk de bedoeling om echt aaneengesloten open gebieden te vrijwaren, wat hier duidelijk niet het geval is.

- **Cultuurhistorische aspecten**

Uit het advies van Onroerend Erfgoed blijkt dat er geen negatieve impact zal zijn inzake archeologie. De impact op beschermd erfgoed wordt gemilderd door bestaand opgaand groen. Er zijn in de nabije omgeving geen beschermde landschappen.

Binnen een straal van 2 km rond de twee windturbines bevinden zich geen erfgoedlandschappen, beschermde landschappen, beschermde archeologische zones, beschermde monumenten of vastgestelde ankerplaatsen

- **Het bodemreliëf**

Er is geen impact na de uitvoering van de werken.

- **Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid In het algemeen**

Windturbines kunnen typisch potentieel hinderlijk zijn voor de aspecten geluid en slagschaduw. Ook veiligheid is een issue. Voor al deze aspecten werden studies uitgevoerd:

Er werd een geluidsstudie uitgevoerd (door Acoustical Engineering) en bij de lokalisatienota gevoegd. Uit het resultaat hiervan blijkt dat de E403 autosnelweg een grote bron van geluid betekent voor de omgeving. Hierdoor zal er overdag en 's avonds geen overschrijding zal zijn van de normen. 's Nachts zal eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden om conform de normen te kunnen uitbaten. Dit is afhankelijk van het type turbine waarvoor gekozen wordt. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunning die werd verleend en waarin mitigerende maatregelen werden opgelegd.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM).

Er werd ook een slagschaduwstudie uitgevoerd (door SGS) en bij de lokalisatienota gevoegd.

Uit deze studie blijkt dat voor een aantal woningen de te verwachten slagschaduw hoger ligt dan de normen. De exploitant is bereid de nodige remediërende maatregelen te nemen zodat kan geëxploiteerd worden met respect voor de vigerende slagschaduwnormen. De windturbines zullen worden uitgerust met een automatische stilstand module. De naleving ervan wordt als vergunningsvoorwaarde opgenomen.

Alle veiligheidsaspecten van het voorgenomen project worden toegelicht in de veiligheidsscreening die (door SGS) werd uitgevoerd. De windturbines zullen gecertificeerd

zijn volgens de IEC-normering. Op basis van de veiligheidsnota kan besloten worden dat er geen onaanvaardbare risico's zijn verbonden aan de plaatsing van de windturbines. . De diverse studies uitgevoerd door erkende deskundigen voor dit project (geluidsstudie, slagschaduwstudie, veiligheidsscreening) toten aan dat met de inplanting van deze twee windturbines voldaan kan worden aan de normen zoals opgenomen in Vlarem mits het al dan niet moeten toepassen van milderende maatregelen.

Gelet op de uitgebrachte adviezen. Aan de meeste opmerkingen kan tegemoet gekomen worden door het opnemen van vergunningsvoorwaarden.

Gelet op de evaluatie van de bezwaren die gerezen zijn tijdens het openbaar onderzoek. Aan de gegronde opmerkingen kan tegemoet gekomen worden door het opnemen van vergunningsvoorwaarden.

Gelet dat in Wingene volgens de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening inzake de voorbouwlijn bij de oprichting van nieuwe bedrijfsgebouwen langs gewone kleine wegen in agrarisch gebied een voorbouwlijn van minimum 9 meter uit de as van de weg dient in acht genomen te worden. De voorziene elektriciteitscabine langs de Velddreef voldoet niet aan deze regel. Gelet op haar beperkte afmetingen zal de cabine het straatbeeld echter niet storen en geen afbreuk doen aan de verkeersveiligheid. Het verplaatsen van de cabine tot buiten de zone non aedificandi zou ook resulteren in een minder optimale inplanting met een grotere impact op de agrarische structuur. Er wordt daarom een afwijking verleend op de inplanting van deze cabine. Deze afwijking kan juridische vergund worden op basis van art. 4.4.1. VCRO (zie hoger).

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Dit is de bestreden beslissing.

Deze beslissing wordt een eerste maal betekend met een aangetekende brief van 7 juli 2016. Nadat is vastgesteld dat het kadastraal perceel met nummer 66K3 niet werd vermeld in de beslissing, wordt de beslissing van 6 juli 2016 op 13 juli 2016 nogmaals betekend, ditmaal met vermelding van het betrokken kadastraal perceel.

Mevrouw Tine BERHELST-BRUYNSTEEN, de heer Jos VERDUYN, de heer Kurt DESOETE, de heer René CLAEYS, de heer Nick COUWELIER, mevrouw Mieke DESMET, de heer Kurt BRISSINCK, de heer Yvan CALLEWAERT, de vzw DE GEZELLIGE BLAFFERS, de heer Noël DESMET, de heer Bart ROELENS, mevrouw An DESMET, de heer Eddy GRYSPEERT, de heer Amadeus VERVAELE, de heer Eddy STAELENS, de nv AGRI-VER, de heer Stijn DETAVERNIER, de heer Raphael DESMET, de nv WERLO, de heer Rik WERBROUCK, de cvba HOMAVELD, de heer Lieven MAENHOUT, de heer Frederik MERLEVEDE, mevrouw Rosy DESMEDTS-CALLEEUW, de bvba VARDEK, de heer Joël CLAEYS, de heer Gabriël DECOCK, de heer Carlo COMMYN, de heer Luc VICTOOR en de heer Patrick VANSTEELANT vorderen met een

aangetekende brief van 29 augustus 2016 ook de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1516/RvVb/0819/A.

2.

Voor het betrokken project is op 18 augustus 2016 door de deputatie van de provincieraad van de provincie West-Vlaanderen een milieuvergunning verleend. Tegen deze beslissing is door de verzoekende partijen administratief beroep aangetekend bij de Vlaamse minister van Omgeving. Bij besluit van 22 februari 2017 heeft de bevoegde minister de gevraagde milieuvergunning verleend onder voorwaarden.

Tegen de beslissing van 22 februari 2017 is een beroep tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep is hangende.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen stellen dat de bestreden beslissing op 13 juli 2016 werd herbetekend, zodat het ingestelde beroep tijdig is.

2.

De verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het verzoekschrift, dat dateert van 26 augustus 2016, laattijdig is ingediend. De verzoekende partijen gaan volgens haar bij de berekening van de beroepstermijn ten onrechte uit van de tweede betekening van 13 juli 2016. De eerste beslissing is echter niet ingetrokken, noch vervangen door een nieuwe beslissing. Het betreft volgens de verwerende partij telkens inhoudelijk en tekstueel dezelfde beslissing. Bij de zending van 13 juli 2016 wordt in de aanhef bijkomend het perceelsnummer 66K3 opgenomen. Voor het overige zijn de beslissingen identiek.

De beroepstermijn is volgens de verwerende partij dus beginnen lopen vanaf de eerste betekening van 7 juli 2016, die de officiële betekening van de bestreden beslissing inhoudt.

3.

Ook de tussenkomende partij voert de laattijdigheid van het beroep aan. De tussenkomende partij stelt dat de verzoekende partijen onterecht uitgaan van de 'herbetekening' van 13 juli 2016 als uitgangspunt voor de berekening van de beroepstermijn. Met verwijzing naar rechtspraak van de Raad van State stelt de tussenkomende partij dat de rechtzetting van de materiële vergissing in de

beslissing van 6 juli 2016 geen nieuwe beslissing vereiste en de correctie van de beslissing geen afbreuk doet aan de (inhoud van) de oorspronkelijke beslissing.

Volgens de tussenkomen partij deed de oorspronkelijke betekening van 7 juli 2016 dan ook de beroepstermijn lopen zodat het beroep ten laatste op 22 augustus 2016 had moeten worden ingediend.

4.

In hun wederantwoordnota wijzen de verzoekende partijen erop dat uit de samenlezing van artikel 4.8.11, §2 VCRO en artikel 4.7.26, §4, 5° VCRO enkel de betekening van het afschrift van de beslissing de beroepstermijn doet lopen. Volgens hen werd er op 7 juli 2016 weliswaar een afschrift van een beslissing van 6 juli 2016 bezorgd, maar uit de herbetekening van 13 juli 2016 is gebleken dat op 7 juli 2016 geen eindbeslissing maar slechts een onvolledige beslissing werd betekend.

De nieuwe beslissing die werd betekend op 13 juli 2016, wijzigt volgens de verzoekende partijen in belangrijke mate de rechtspositie van de tussenkomen partij, aangezien zij zonder de wijziging in de beslissing haar project niet kon uitvoeren. Het is voor de berekening van de beroepstermijn irrelevant dat de verwerende partij haar eerste beslissing niet heeft ingetrokken, noch de datum ervan niet heeft gewijzigd bij de herbetekening op 13 juli 2016. De betekening van het gecorrigeerde afschrift van de beslissing van 6 juli 2016 met een aangetekende brief van 13 juli 2016 heeft de termijn van 45 dagen om beroep aan te tekenen tegen die beslissing doen lopen. Er anders over oordelen zou volgens de verzoekende partijen betekenen dat zij geen volle termijn van 45 dagen hebben gehad om de hen betekende beslissing aan te vechten.

5.

In haar laatste antwoordnota stelt de verwerende partij dat het niet betwist is dat de beslissing van 6 juli 2016 op 7 juli 2016 is betekend en dat het verzoekschrift bij deze aanvangsdatum laattijdig is.

Volgens de verwerende partij heeft zij in de beslissing van 6 juli 2016 de gehele aanvraag beoordeeld en haar bevoegdheid uitgeput. Volgens de verwerende partij betekent de niet-expliciete vermelding van perceel 66K3 niet dat de vergunde werken niet zouden kunnen worden uitgevoerd. Uit het volledige dossier blijkt zeer duidelijk dat de aanvraag ook betrekking heeft op het perceel 66K3. De verbeterde beslissing is niet meer dan een rechtzetting van een vergetelheid zonder zelf rechtsgevolgen in het leven te roepen. De verwerende partij heeft met de tweede tekst geen nieuwe administratieve beslissing genomen, maar haar beslissing voor de duidelijkheid aangevuld.

6.

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting benadrukt de tussenkomen partij dat de rechtzetting van een verschrijving niet met zich meebrengt dat een nieuwe beslissing werd genomen waarbij een nieuwe beroepstermijn begint te lopen.

Beoordeling door de Raad

Artikel 4.8.11, §2, 1°, a) VCRO bepaalt dat beroepen tegen vergunningsbeslissingen binnen een vervaltermijn van vijfenveertig dagen moeten worden ingesteld, die ingaat de dag na de betekening, wanneer een dergelijke betekening vereist is.

Uit het administratief dossier blijkt dat de verwerende partij op 6 juli 2016 beslist om het gevraagde project onder voorwaarden te vergunnen. De verwerende partij betekent deze beslissing op 7 juli 2016 aan onder meer de verzoekende partijen. Op 13 juli 2016 betekent de verwerende partij opnieuw de beslissing van 6 juli 2016 aan de verzoekende partijen. Volgens de begeleidende brief is in de beslissing een materiële fout geslopen en werd met name perceel 66K3 niet vermeld. De bij de brief van 13 juli 2016 gevoegde bijlage bevat volgens de verwerende partij de aangepaste tekst van de beslissing van 6 juli 2016.

In tegenstelling tot wat de verwerende partij en de tussenkomenende partij stellen, kan het de verzoekende partijen niet worden aangerekend dat zij bij de berekening van hun beroepstermijn uitgaan van de betekening op 13 juli 2016. Met deze betekening wordt immers een aangepaste tekst van de beslissing van 6 juli 2016 bezorgd, zoals ook uitdrukkelijk in de begeleidende brief van 13 juli 2016 wordt vermeld. Door de betekening op 13 juli 2016 van de beslissing van 6 juli 2016 met een aangepaste tekst, mochten zij er van uitgaan dat de beslissing die op 7 juli 2016 aan hen was betekend, niet de definitieve beslissing van de verwerende partij over de gevraagde vergunning voor windturbines te Wingene en Lichtervelde betrof. Minstens zijn zij door de herbetekening van een aangepaste tekst in de war gebracht over de aanvang van hun beroepstermijn. De bestreden beslissing vermeldt immers de beroepsmogelijkheden, waaronder artikel 4.8.11, §2, 1° a) VCRO dat bepaalt dat de vervaltermijn van vijfenveertig dagen voor het instellen van een beroep ingaat de dag 'na de betekening'.

De verwerende partij en de tussenkomenende partij wijzen er op dat de tekst van de beslissing inhoudelijk identiek is gebleven en dat er ook geen sprake is van een intrekking van de aanvankelijke beslissing van 6 juli 2016. Dit doet echter geen afbreuk aan de voorgaande vaststelling.

De beroepstermijn van 45 dagen voor de verzoekende partijen ving dus aan de dag na de betekening van de beslissing van 6 juli 2016 met een aangetekende brief van 13 juli 2016, zodat het beroep van 26 augustus 2016 tijdig is ingesteld overeenkomstig artikel 4.8.11, §2, 1° a) VCRO.

De excepties worden verworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen steunen hun belang en hoedanigheid op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO. Zij voeren aan dat zij in het kader van de bijzondere procedure tijdig een ongunstig advies hebben verleend.

2.

De verwerende partij werpt op dat de loutere verwijzing naar de VCRO niet volstaat om het belang bij de procedure te staven. Beide verzoekende partijen moeten volgens haar aantonen waar zij als

gemeente een persoonlijk belang bij een vernietiging hebben. Zij ondervinden echter geen enkel nadeel of hinder van de vergunde windturbines.

3.

De tussenkomende partij betwist eveneens het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partijen. Zij voert aan dat artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO het college van burgemeester en schepenen toelaat een beroep in te stellen bij de Raad tegen vergunningen die zijn afgegeven binnen de bijzondere procedure op voorwaarde dat het college tijdig advies heeft verstrekt, dan wel ten onrechte niet om advies werd gevraagd.

De tussenkomende partij merkt echter op dat het beroep echter niet is ingesteld door de colleges van burgemeester en schepenen als adviserende instantie, maar wel door de gemeenten Wingene en Lichtervelde zelf, handelend door hun colleges van burgemeester en schepenen. Er wordt bij de omschrijving van het belang louter verwezen naar de ongunstige adviezen, zonder deze te citeren noch te specificeren welke gemeentelijke belangen er door de bestreden beslissing worden geraakt. Met verwijzing naar de decreetshistoriek van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 6° VCRO, het arrest nr. 2017/32 van Grondwettelijk Hof van 27 februari 2014 en de rechtspraak van de Raad voert de tussenkomende partij aan dat een gemeente maar kan worden gekwalificeerd als een belanghebbende voor zover zij concreet bewijs levert van de hinder en nadelen die de gemeente kan ondervinden van de afgeleverde vergunning. Deze uiteenzetting ontbreekt evenwel in het inleidende verzoekschrift.

De tussenkomende partij voert verder nog aan dat het belang van de eerste verzoekende partij bovendien ongeoorloofd is. De tussenkomende partij stelt dat de eerste verzoekende partij aanvankelijk meedeelde positief ten opzichte van de plaatsing van de windturbines te staan. Dit echter voor zover een financiële regeling kon worden getroffen die de gemeente als lokale overheid zou toelaten te participeren in de lusten van het project, met name een participatie in de aandelen ter waarde van 40.000 euro. Toen bleek dat de tussenkomende partij niet bereid was om op deze eis in te gaan, heeft de gemeente zich tegen het betrokken project gekeerd.

4.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat de vermelding van de gemeenten als verzoekende partijen in de aanhef van het verzoekschrift een louter materiële vergissing betreft, die in de wederantwoordnota formeel wordt rechtgezet. Uit de vermelding in het verzoekschrift dat de verzoekende partijen optreden op basis van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO en uit de vermelding van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO in de beslissingen om in rechte treden, blijkt duidelijk dat het beroep uitgaat van de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten.

Met verwijzing naar rechtspraak van de Raad van State, de Raad en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens stellen de verzoekende partijen dat een vergissing in de naam van de verzoekende partijen niet tot de onontvankelijkheid van het beroep kan leiden indien zij de rechten van verdediging niet heeft geschaad en dat de ontvankelijkheidsvereisten niet overdreven formalistisch mogen worden ingevuld.

Hieruit volgt volgens de verzoekende partijen dat zij met betrekking tot hun belang niet meer moeten omschrijven dan dat de bestreden beslissing ingaat tegen de door hen verstrekte adviezen.

De verzoekende partijen zijn bovendien ook geen natuurlijke personen of rechtspersonen zodat zij ook geen persoonlijk nadeel kunnen ondergaan in de zin van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO. De verzoekende partijen zijn immers maar uitvoerende organen van de gemeente(raden) en kunnen enkel instaan voor de behartiging van de belangen die de gemeente decreetshalve toegewezen heeft gekregen.

Voor zover de Raad de materiële vergissing niet weerhoudt en meent dat de betrokken gemeenten geacht worden de verzoekende partijen te zijn, valt het belang van de schepencolleges en de gemeenten volgens de verzoekende partijen samen. Zij verwijzen hiervoor naar artikel 2, eerste en tweede lid van het Gemeentedecreet en rechtspraak van de Raad van State. Daarnaast is volgens hen ook artikel 135, §2 van de Nieuwe Gemeentewet van belang, nu de inplanting van windturbines op hun grondgebied hun eigen stedenbouwkundig en grondbeleid beïnvloedt en een weerslag kan hebben op het welzijn van hun burgers. Het doorkruisen van het gemeentelijke beleid wordt aanvaard als een nadeel in de zin van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO.

Bovendien bepaalt de regelgeving nergens dat het belang het voorwerp moet uitmaken van een welbepaalde paragraaf in het verzoekschrift. Het belang kan *in casu* blijken doorheen de lezing van de aangevoerde feiten en middelen.

Wat tot slot de goorloofdheid van het belang van de eerste verzoekende partij betreft, voeren de verzoekende partijen aan dat de tussenkomende partij de brief van de eerste verzoekende partij verkeerd leest en in een verkeerd daglicht plaatst. Zij heeft daarin niet laten weten zomaar positief te staan tegen het concrete voorstel van de tussenkomende partij maar wel dat zij in beginsel positief is ingesteld tegenover de plaatsing van windturbines. De vraag van de eerste verzoekende partij, gesteld naar aanleiding van de voorstelling van het project, om tot een participatie te komen voor wat de vestiging van windturbines op haar grondgebied betreft, is geenszins een ongeoorloofd drukkingsmiddel doch enkel een verzoek tot co-operatie. De eerste verzoekende partij stelt niet anders te hebben gedaan dan te hebben gevraagd naar een participatieovereenkomst om te streven naar een constructieve gemeenschapsaanpak die zij onder voorwaarden mede wil bepleiten en uitdragen bij de bevolking in plaats van een individualistische aanpak. Daar is volgens haar niets ongeoorloofds aan.

5.

De verwerende partij stelt dat de verzoekende partijen niet betwisten dat zij als gemeenten geen belang hebben, minstens dat dit vermeende belang niet in het verzoekschrift werd uiteengezet.

Volgens de verwerende partijen veranderen de verzoekende partijen het geweer in de wederantwoordnota tevergeefs van schouder. Er is immers geen sprake van een vergissing van naam, doch wel van een vergissing van persoon. De gemeente en het college zijn niet één en dezelfde maar totaal onderscheiden rechtspersonen en organen. Het is volgens haar niet correct te stellen dat de gemeente van rechtswege een belang zou hebben zoals het college van burgemeester en schepenen dat heeft. De verzoekende partijen konden er dan ook niet van uitgaan dat het gegeven dat het college van burgemeester en schepenen zich gekant heeft tegen de aanvraag, impliceert dat de gemeente automatisch ook tegen is zodat een motivering van het belang niet hoeft.

De verwijzing naar de middelen kan evenmin volstaan. Er wordt hierin kritiek gegeven op de motieven van de bestreden beslissing maar het persoonlijk nadeel van de verzoekende partijen wordt hier niet omschreven.

De verwerende partij stelt tot slot nog dat wat de verzoekende partijen uiteenzetten omtrent het algemeen belang, en met name de volksgezondheid en het beleid inzake ruimtelijke ordening, laattijdig is en nogal bizar voorkomt, aangezien zij blijkbaar bereid waren de volksgezondheid van hun inwoners en hun zogenaamd beleid in te ruilen voor een paar euro's.

6.

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting stelt de tussenkomende partij nog dat de aanduiding van de verzoekende partijen in het inleidend verzoekschrift geen ruimte voor interpretatie laat. Er kan in redelijkheid ook niet aangenomen worden dat een gemeente en college van burgemeester en schepenen zich niet bewust zouden zijn van de verschillende hoedanigheden waarin deze rechtspersonen/organen beroep kunnen instellen bij de Raad. In dit geval is het beroep duidelijk ingesteld door de gemeente en niet door het college van burgemeester en schepenen.

De tussenkomende partij wijst er op dat de correcte aanduiding van de verzoekende partij een verplichting is op basis van artikel 15, 1° van het Procedurebesluit. Een verkeerde vermelding van de naam of de hoedanigheid van de verzoekende partij kan niet worden rechtgezet, aangezien de andere procespartijen er ontegensprekelijk belang bij hebben de identiteit van de verzoekende partij ondubbelzinnig te kennen. Het instellen van een beroep als 'college van burgemeester en schepenen' gebeurt volgens de tussenkomende partij op grond van andere bepalingen en is onderworpen aan andere ontvankelijkheidsvereisten. De verkeerde aanduiding van de verzoekende partij in het verzoekschrift heeft in dit geval dus wel degelijk tot gevolg dat de rechtsgang bemoeilijkt wordt.

Het is volgens de tussenkomende partij in elk geval uitgesloten dat een verzoekende partij zich in de loop van de procedure laat vervangen door een andere verzoekende partij. De aanduiding van de verzoekende partijen in het inleidende verzoekschrift was duidelijk zodat het geenszins nodig is om over te gaan tot interpretatie waarbij eventueel rekening kan worden gehouden met andere delen van het verzoekschrift en de begeleidende stukken. Het is niet omdat een partij achteraf haar vergissing inziet dat de duidelijke vermelding zomaar terzijde kan worden geschoven, tegen de tekst in. De tussenkomende partij verwijst hierbij naar rechtspraak van de Raad van State en de Raad.

De tussenkomende partij stelt tot slot dat haar standpunt niet van overdreven formalisme getuigt. Redelijkerwijze mag van een verzoekende partij verwacht worden dat zij zichzelf correct identificeert en haar belang bij het beroep op afdoende wijze toelicht. Deze uiteenzetting moet volgens de tussenkomende partij in het inleidend verzoekschrift worden opgenomen, aangezien de uiteenzetting in het verzoekschrift de grenzen van het debat aflijnt.

Wat de geoorlooftheid van het belang betreft, wijst de tussenkomende partij er op dat er op vandaag reeds een structuur bestaat die omwonenden toelaat te participeren in de lusten van de windturbineprojecten van de tussenkomende partij, met name de cvba ASPIRAVI SAMEN. In de brief van de eerste verzoekende partij wordt het pleidooi voor een constructieve gemeenschapsaanpak evenwel aangegrepen om van de tussenkomende partij een participatie in

aandelen van 40.000 euro te eisen. Er wordt hier echter misbruik gemaakt van de publiekrechtelijke bevoegdheden van de gemeente om financieel gewin te maken.

Het besluit van de deputatie Oost-Vlaanderen waarnaar de verzoekende partijen verwijzen om het draagvlakmodel te bepleiten, is volgens de tussenkomen partij vernietigd door de Vlaamse minister, zodat ook andere vormen van participatie mogelijk zijn, zoals het coöperatief model van de tussenkomen partij.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen steunen hun belang in hun verzoekschrift op artikel 4.8.11, §1, eerste lid 7° VCRO.

Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO, zoals van toepassing, bepaalt dat een beroep bij de Raad kan worden ingesteld door *“het college van burgemeester en schepenen voor vergunningen, afgegeven binnen de bijzondere procedure, op voorwaarde dat het tijdig advies heeft verstrekt krachtens artikel 4.7.26, § 4, eerste lid, 2°, of ten onrechte niet om advies werd verzocht.”*

De verwerende partij en de tussenkomen partij betwisten het belang van de verzoekende partijen. Volgens hen kunnen de verzoekende partijen hun belang niet steunen op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO aangezien zij zich in hun verzoekschrift niet identificeren als colleges van burgemeester en schepenen, maar als gemeenten op zich.

2.

In het inleidend verzoekschrift duiden de verzoekende partijen zich aan als *“de gemeente Wingene, handelend door zijn college van burgemeester en schepenen”* en *“de gemeente Lichtervelde, handelend door zijn college van burgemeester en schepenen”*.

Uit het verzoekschrift en de middelen zelf blijkt dat de verzoekende partijen zich voor hun belang steunen op het gegeven dat zij ongunstige adviezen hebben verstrekt en in het verzoekschrift opkomen om hun standpunten uit deze ongunstige adviezen te behartigen. Uit de beslissingen om in rechte te treden van respectievelijk 23 en 22 augustus 2016 blijkt ook overduidelijk dat de beslissing om beroep aan te tekenen tegen de bestreden beslissing uitgaat van de colleges van burgemeester en schepenen als adviesverlenende instanties in de bijzondere procedure en dat het belang gesteund wordt op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO. In de wederantwoordnota identificeren de verzoekende partijen zich als *“college van burgemeester en schepenen Wingene”* en *“college van burgemeester en schepenen Lichtervelde”*.

Het verzoekschrift en de wederantwoordnota, samen gelezen met de beslissingen om in rechte te treden, overtuigen de Raad dan ook dat de vermelding in het verzoekschrift van de woorden ‘gemeente, handelend door het college van burgemeester en schepenen’, op een louter materiële vergissing berust.

De verwerende en tussenkomen partij maken niet aannemelijk dat ze benadeeld zouden zijn door de materiële vergissing in het verzoekschrift en dat ze hun verweer niet naar behoren zouden hebben kunnen ontwikkelen. Het is immers voldoende duidelijk door de verwijzing naar de

ongunstige adviezen en naar artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO dat het beroep is ingesteld door de colleges van burgemeester en schepenen.

De colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten Wingene en Lichtervelde kunnen dan ook, op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 7° VCRO, beschouwd worden als de verzoekende partijen.

3.

De tussenkomende partij meent verder dat het belang van de eerste verzoekende partij ongeoorloofd zou zijn, aangezien het stedenbouwkundige aspect enkel een dekmantel zou zijn voor financieel gewin.

De tussenkomende partij verwijst naar een brief van 2 maart 2016 die de eerste verzoekende partij zou hebben gestuurd naar de tussenkomende partij. In die brief zou de eerste verzoekende partij hebben meegedeeld dat zij op zich positief staat tegenover de plaatsing van windturbines en bereid is het project te ondersteunen voor zover een financiële regeling wordt getroffen via bijvoorbeeld een participatie in aandelen.

Het zenden van een dergelijke brief ontnemt de eerste verzoekende partij niet haar belang om als adviserende instantie in de bijzondere procedure bij de Raad op te komen voor haar standpunten uit haar advies. Er kan louter uit de inhoud van de brief en het gegeven dat de tussenkomende partij hier niet op is ingegaan, ook niet worden afgeleid dat de eerste verzoekende partij haar beroepsmogelijkheid bij de Raad op een ongeoorloofde manier zou gebruiken.

De excepties worden verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In hun eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 7.2°, a), 7.3°, b), 3 en 7.3°, c), 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (hierna: Besluit Dossiersamenstelling), van artikel 4.2.1, 1°, a) en 4° VCRO, artikel 4.7.1, §1, 2° VCRO, artikel 4.7.26, §1, 2° VCRO en van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partijen stellen dat uit de samenlezing van de bepalingen volgt dat de verwerende partij maar een stedenbouwkundige vergunning mag afleveren wanneer het aanvraagdossier aan de vermelde voorschriften voldoet. Het voorwerp van constructie moet nauwkeurig worden bepaald, wat inhoudt dat de te vergunnen goederen en de afmetingen van het goed er in moeten voorkomen. Bij reliëfwijzigingen moet het reliëf zowel voor als na de uitvoering van de werken worden vermeld. De *ratio legis* hierachter is volgens de verzoekende partijen dat de verwerende partij op zicht van de nota in staat moet zijn om te weten waarvoor precies een stedenbouwkundige

vergunning wordt gevraagd en om de principiële vergunbaarheid en overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening ervan te beoordelen. Aan de aanvrager mag volgens de verzoekende partijen dan ook geen vrijbrief worden afgeleverd die hem toelaat totaal willekeurige werken uit te voeren.

In de beschrijvende nota is geen concrete omschrijving opgenomen over de belangrijkste afmetingen van de windturbines, middenspanningscabines, aan te leggen kavels, uit te voeren grachtinbuizingen, verhardingswerken en reliëfwijziging.

De lokalisatienota kan niet ter vervanging dienen voor de beschrijving van het voorwerp zoals bepaald in artikel 7.2°, a) van het besluit Dossiersamenstelling. Het heeft een totaal eigen en andere finaliteit. Bovendien geeft de aanvrager in deze nota aan dat zij zich het recht voorbehoudt om een willekeurig turbinetype te bouwen, met dien verstande dat de ashoogte maximaal 108 m zal bedragen, de rotordiameter maximaal 100 m en de tiphoogte maximaal 150 m. Door de vergunning te verlenen heeft de verwerende partij de aanvrager volgens de verzoekende partijen een vrijbrief gegeven om om het even welk type windturbine op te richten. Er worden enkel vier types weergegeven die in aanmerking kunnen komen. Er bestaat volgens de verzoekende partijen niet eens zekerheid dat één van die vier types zal worden uitgevoerd. Elke rechtszekerheid ontbreekt en elke handhaving wordt zo onmogelijk gemaakt, terwijl ook de verschillende aspecten waar de keuzevrijheid wordt gelaten, een impact kunnen hebben op het vlak van geluid, veiligheid en slagschaduw. Wat betreft het hinderaspect geluid geeft de verwerende partij overigens zelf toe dat dit afhankelijk is van het type windturbine dat wordt gekozen.

De beschrijvende nota zegt verder niets over de aard en de omvang van de reliëfwijziging bij het dempen van de bestaande poel. Ook op dit punt wordt alles overgelaten aan de willekeur van de aanvrager.

Tot slot is noch in het aanvraagformulier, noch in de beschrijvende nota enige melding gemaakt van verhardingswerken. Op de plannen zijn nochtans nieuwe permanente te verharderen wegen te zien, waarvan de lengte echter niet wordt weergegeven. Er wordt bij de watertoets wel melding gemaakt van oppervlaktes, maar het is niet duidelijk vanwaar die afkomstig zijn.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de beschrijvende nota bij de aanvraag een duidelijke omschrijving geeft van de aard van de geplande werken. Nergens is voorgeschreven dat in de beschrijvende nota zelf een opgave moet gebeuren van afmetingen en dergelijke. De verdere details worden aangegeven in de plannen en de lokalisatienota, die integraal deel uitmaken van het aanvraagdossier. De plannen 3 tot en met 5 bevatten het inplantingsplan waarvan sprake in artikel 7.3°, b), 3 en 7.3°, c), 2 van het Besluit Dossiersamenstelling. Op deze plannen zijn afmetingen vermeld. De verzoekende partijen tonen volgens de verwerende partij niet aan dat die plannen foutief zouden zijn.

Op pagina 14 en 15 van de lokalisatienota worden vier types windturbines besproken. De onderlinge verschillen zijn volgens de verwerende partij minimaal en hebben als zodanig geen invloed op de goede ruimtelijke ordening, aangezien wordt uitgegaan van het maximum op alle punten. Daarenboven is het verschil tussen een pyloon van 108 m of 100 m met het blote oog niet

zichtbaar. Het betreft volgens de verwerende partij een gangbare praktijk, waarbij wordt verwezen naar recente arresten van de Raad en de Raad van State.

Op plan 5 is volgens de verwerende partij aangeduid waar de gedeeltelijk te dempen poel gelegen is, welke hoogte het waterpeil heeft, welke het nieuwe grondpeil zal zijn en welke omvang de demping zal bedragen.

Op de plannen zijn eveneens de toegangswegen aangeduid. Indien er hier of daar een afmeting zou ontbreken, kan de verwerende partij aan de hand van de schaal met een lat de lengte en de breedte perfect berekenen. Bovendien moet er voor die toegangswegen op basis van artikel 3.1.8 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is (hierna: Vrijstellingsbesluit), geen aanvraag worden ingediend. Wat niet aangevraagd hoeft te worden, kan volgens de verwerende partij ook geen obstakel zijn voor het verlenen van de vergunning.

3.

De tussenkomende partij wijst in eerste instantie op rechtspraak van de Raad van State en de Raad waarin wordt bepaald dat de gebeurlijke onjuistheden in het aanvraagdossier maar tot de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen leiden indien zij de vergunningverlenende overheid zouden hebben misleid en beslissend zijn geweest voor de toekenning van een vergunning. Het is aan de verzoekende partijen om aan te tonen dat de vergunningverlenende overheid zou zijn misleid door ontbrekende, onduidelijke of misleidende gegevens.

De tussenkomende partij stelt verder dat het aanvraagdossier als een geheel dient te worden gelezen, waarbij het volgens het besluit volstaat dat de vereiste gegevens aanwezig zijn in het geheel van de documenten. Bovendien verwijst de beschrijvende nota uitdrukkelijk naar de lokalisatienota die werd gevoegd bij de aanvraag. Geen enkele bepaling verzet zich volgens de tussenkomende partij tegen het voegen van gegevens als bijlage bij de beschrijvende nota.

De tussenkomende partij stelt verder, met verwijzing naar de beoordeling van de verwerende partij, dat er in redelijkheid niet gesteld kan worden dat de bestreden beslissing onduidelijkheid laat in verband met de werken en handelingen die vergund werden. De beschrijving van het project is gedetailleerd opgenomen in de lokalisatienota en wordt grafisch weergegeven op de plannen. Er worden vier types windturbines opgegeven die binnen deze maximale afmetingen vallen en een vermogen hebben tussen de 2MW en de 2,5MW. In de geluidsstudie wordt voor elk windturbintype het geluidsniveau berekend, uitgaande van een worstcasescenario, in de veiligheidsstudie wordt eveneens per type windturbine de risico-afstand bepaald en in de slagschaduwstudie wordt uitgegaan van het type met de grootste rotordiameter en tiphoogte, wat eveneens tot worstcaseresultaten leidt. Er wordt dus geen carte blanche gegeven, aangezien de tussenkomende partij zich dient te houden aan de in de vergunning opgelegde beperkingen.

De mogelijkheid om het type windturbine vrij te kiezen binnen bepaalde maximale afmetingen, wordt sinds de wijziging van het Vrijstellingsbesluit erkend, waarbij artikel 11.5 het vervangen of gedeeltelijk vervangen van een windturbine die even hoog of lager is met wieken die even lang of korter zijn en die er kennelijk hetzelfde uitziet, vrijstelt van vergunningsplicht.

De mogelijkheid om uiteindelijk bij de plaatsing te kiezen voor een windturbine met een hoger vermogen, betekent volgens de tussenkomenende partij niet dat de hinder niet met de vereiste zorgvuldigheid zou zijn vastgesteld. Het vermogen staat niet in rechtstreeks verband met het geluid dat de windturbine produceert, waarbij moderne windturbines dankzij de technische evolutie minder brongeluid produceren en een hoger vermogen hebben. De vermeende impact van de windturbines zal dus, onafhankelijk van het te bouwen type, volgens de tussenkomenende partij afnemen. Het is volgens de tussenkomenende partij dus in ieder belang dat het specifieke type windturbine nog niet definitief wordt gekozen nu deze types nog een positieve upgrade kunnen ondergaan.

Het uitstellen van de definitieve keuze voor een bepaald type windturbine, binnen bepaalde beperkingen inzake afmetingen en vermogen, is een vaste praktijk die volgens de tussenkomenende partij herhaaldelijk werd bevestigd door de rechtspraak. Zij verwijst hierbij naar verschillende arresten van de Raad van State en de Raad.

De tussenkomenende partij stelt dat in de beschrijvende nota duidelijk wordt aangestipt dat er op perceel sectie A, nummer 130B te Lichtervelde een poel aanwezig is die gedeeltelijk zal worden gedempt. Op plan 5 worden de contouren van de te dempen poel weergegeven met hoogtematen en waterpeil en mét aanduiding van het deel dat gedempt moet worden. De plannen duiden eveneens duidelijk de contouren van de aan te leggen wegen aan, waarbij de breedte telkens wordt verduidelijkt. Er bestaat geen wettelijke verplichting om ook de lengte uitdrukkelijk aan te geven, maar deze kan eenvoudig nagemeten en berekend worden door gebruik te maken van de schaal van de plannen. De oppervlakte van de weg blijkt eveneens uit de aanstiplijst hemelwater, waarmee ook rekening wordt gehouden in de bestreden beslissing.

4.

De verzoekende partijen antwoorden hierop in hun wederantwoordnota dat het aanvraagdossier van die aard moet zijn dat niet alleen de vergunningverlenende overheid niet mag worden misleid, maar evenmin het publiek. Van hen kan niet dezelfde technische kennis gevraagd worden en verwacht worden dat zij bij inzage in het dossier in het bezit zijn van een meetlat en alle plannen en bijlagen moeten nagaan op zoek naar de wettelijk voorgeschreven gegevens.

De verzoekende partijen stellen verder dat een stedenbouwkundige vergunning geen eigenmachtig in te vullen flexibiliteit kan inhouden, hetgeen onrechtstreeks voortvloeit uit artikel 4.2.19, §1 VCRO. Een vaste praktijk van ontwikkelaars kan aan de regelgeving geen afbreuk doen. Een verwijzing naar artikel 11.5 van het Vrijstellingsbesluit is volgens de verzoekende partijen evenmin relevant aangezien deze enkel van toepassing op de vervanging van een reeds vergunde windturbine. Ook de verwijzingen naar het arrest nr. 225.045 van de Raad van State en het arrest nr. A/1516/1482 van de Raad zijn niet relevant aangezien het respectievelijk een milieuvergunning en een voorlopige beoordeling in een schorsingsprocedure betrof. De Raad heeft daarentegen een identiek middel in de zaak A/1617/0155 wel gegrond bevonden.

Met betrekking tot de reliëfwijziging en de aangevoerde verhardingen verwijzen de verzoekende partijen naar het gegeven dat het dossier ook duidelijk dient te zijn voor het publiek. Er mag van het publiek niet gevraagd worden dat zij de diverse plannen zelf moet nameten.

5.

In haar laatste nota voegt de verwerende partij niets toe aan haar uiteenzetting in haar antwoordnota.

6.

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting stelt de tussenkomende partij nog dat de verzoekende partijen geen enkele wettelijke bepaling aanhalen waaruit blijkt dat het de vergunningverlenende overheid verboden zou zijn om bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning een minimale flexibiliteit in te bouwen. De belangrijkste afmetingen van de vergunde turbines werden vastgelegd. De Vlaamse regering laat met artikel 11.5 van het Vrijstellingsbesluit overigens zelf toe dat men van die afmetingen in min afwijkt. De verzoekende partijen erkennen overigens ook dat de hinder die door de windturbines wordt veroorzaakt, afdoende door de verwerende partij wordt onderzocht.

Het door verzoekende partijen aangehaalde arrest nummer A/1617/0155 wijkt volgens de tussenkomende partij af van de vaste rechtspraak van de Raad van State en de Raad. Het project in dat arrest had echter betrekking op een landschappelijk waardevol agrarisch gebied waarbij de nodige aandacht moet worden besteed aan de esthetische toets. De windturbines *in casu* zijn gelegen in regulier agrarisch gebied waarbij niet aannemelijk wordt gemaakt dat de minimale afwijkingen tussen de verschillende types windturbines enige impact zouden kunnen hebben op de aanvaardbaarheid van de windturbines in het landschap.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 7,2° van het Besluit Dossiersamenstelling bepaalt onder meer:

“ ...
Het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de in artikel 6 bedoelde werken, bevat minstens de volgende stukken:
(...)
2° een nota, ondertekend door de aanvrager, waarin wordt beschreven:
a) het voorwerp van de aanvraag;
...”

Artikel 7, 3° van het Besluit Dossiersamenstelling bepaalt onder meer:

“ ...
3° de tekeningen van de geplande werken, gedateerd en ondertekend door de aanvrager, voorzien van de legende van de gebruikte symbolen en aanduidingen, voorzien van de titel met het voorwerp van het document en een volgnummer in de vorm "nummer van het plan/totaal aantal plannen", met minstens:...
b) een inplantingsplan op een gebruikelijke schaal groter dan of gelijk aan 1/2500 met minstens:...
3) de belangrijkste afmetingen van het goed zelf;
...”

c) minstens één terreinprofiel op een gebruikelijke schaal, groter dan of gelijk aan 1/2500, met minstens:...

2) het reliëf van het goed voor en na de uitvoering van de geplande werken, met verwijzing naar een referentiepeil en met het peil van de percelen, palend aan het goed; ...”

2.

De verzoekende partijen menen dat het voorwerp van de aanvraag onvoldoende duidelijk in de aanvraag wordt bepaald nu enkel maximale afmetingen en het maximale vermogen worden weergegeven, zonder het specifieke windturbinetype te bepalen. Hierdoor kan volgens hen om het even welk type windturbine worden opgericht.

Bovendien blijken de aard en de omvang van de reliëfwijziging en de aan te leggen verharding niet (voldoende) uit het aanvraagdossier.

2.1

In het aanvraagformulier wordt het voorwerp van de aanvraag omschreven als “het bouwen van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en de aanleg van de bijhorende kabeltracés; het inbuizen van grachten (max. 5m) en gedeeltelijk dempen van een poel bij WT-2”.

De verzoekende partijen betwisten niet dat het aanvraagdossier een beschrijvende nota bevat, waarin het voorwerp van de aanvraag als volgt wordt beschreven:

“1. Voorwerp van de aanvraag

Aard bouwwerk: Bouw van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en aanleg bijhorende kabeltracés;

Het inbuizen van grachten (max. 5m) en gedeeltelijk dempen van een poel bij WT-2

Straat en nummer: E403 – Damplasstraat – Vrijgeweidstraat zn

Postnummer en gemeente: 8810 Lichtervelde – 8750 Wingene

Kadastrale gegevens: zie tabel

	Provincie	Gemeente	Afdeling	Sectie	perceelnr
Windturbine WT-1					
Windturbine WT-1	West-Vlaanderen	Wingene	2	F	45K
Cabine CA-1	West-Vlaanderen	Wingene	2	F	66S3
kabel	West-Vlaanderen	Wingene	2	F	45K, 45L, 66V2, 66K3, 66S3
inbuizing gracht	West-Vlaanderen	Wingene	2	F	46M2
inbuizing gracht (tijdelijk)	West-Vlaanderen	Wingene			zn
Windturbine WT-2					
Windturbine WT-1	West-Vlaanderen	Lichtervelde	-	A	130B

<i>Cabine CA-2</i>	<i>West-Vlaanderen</i>	<i>Lichtervelde</i>	-	<i>A</i>	<i>139N</i>
<i>Kabel</i>	<i>West-Vlaanderen</i>	<i>Lichtervelde</i>	-	<i>A</i>	<i>130B, 139M, 139N</i>
<i>demping poel (gedeeltelijk)</i>	<i>West-Vlaanderen</i>	<i>Lichtervelde</i>	-	<i>A</i>	<i>130B</i>

...

In de beschrijvende nota wordt uitdrukkelijk verwezen naar de lokalisatienota. In de lokalisatienota wordt er een verdere technische beschrijving van het project gegeven. Aangezien deze nota deel uitmaakt van het aanvraagdossier kan daarin, anders dan wat de verzoekende partijen poneren, wel degelijk een nadere omschrijving van het voorwerp van de aanvraag worden gegeven.

Uit deze lokalisatienota, waarvan de verzoekende partijen kennis hebben genomen, blijkt voldoende duidelijk wat het voorwerp van de aanvraag is:

“ ...

- *Aantal windturbines: 2*
- *Ashoogte: maximaal 108 m*
- *Rotordiameter: maximaal 92,5m*
- *Tiphoogte: maximaal 150 m*
- *Mogelijke types windturbines en maximaal vermogen:*
De windturbines zijn langzaam draaiende driewiekers met een masthoogte van maximaal 108m en een rotordiameter van maximaal 92,5 m. De voorgestelde windturbines zijn actueel beschikbaar. Deze verschillende types zijn algemeen aanvaard door het grote publiek en door het Vlaams Gewest wat te maken heeft enerzijds met het design en anderzijds met de grote eenvoud van deze masten. Gezien echter de windturbintetechnologie continu evolueert, bestaat de mogelijkheid dat deze turbines op het ogenblik van de bouwphase een upgrade ondergaan hebben. De hieronder voorgestelde windturbintetypes hebben witgrijze buispylonen die, afhankelijk van het type, ofwel uit beton ofwel uit staal zijn vervaardigd. De afmetingen van deze voorgestelde windturbintetypes vallen binnen de maximale afmetingen die in onderliggend dossier worden aangevraagd.

Volgende types kunnen hiervoor in aanmerking komen:

Type	Ashoogte (m)	Rotordiameter (m)	Nominaal vermogen (MW)
<i>Enercon E82</i>	<i>108</i>	<i>82</i>	<i>2,35</i>
<i>Nordex N90</i>	<i>100</i>	<i>90</i>	<i>2,5</i>
<i>Senvion MM92</i>	<i>100</i>	<i>92,5</i>	<i>2,05</i>
<i>Senvion MM100</i>	<i>100</i>	<i>90</i>	<i>2,0</i>

*Er wordt voor deze aanvraag rekening gehouden met een **maximaal individueel vermogen van 3 MW per turbine** gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van windturbintetechnologie.*

- *Verwachte productie op deze locatie:*

De verwachte productie van hernieuwbare energie door deze twee windturbines bedraagt per jaar ongeveer 12.000 MWh, wat equivalent is met het elektriciteitsverbruik van ongeveer 3.500 gezinnen.

- *Ligging: X- en Y-coördinaten (Lambert 72 coördinaten) voor deze windturbines:*

windturbinenummer	x-coördinaat	y-coördinaat
WT-1	65.476	194.566
WT-2	65.108	194.160

De aanvraag bevat bovendien een inplantingsplan op schaal 1/2500 en een plan met de lay-out van de turbine, waar de maximale afmetingen op staan aangeduid.

Uit een samenlezing van de beschrijvende nota, de lokalisatienota en de plannen kan de verwerende partij voldoende duidelijk het voorwerp van de aanvraag inschatten. Dat er nog geen definitief type windturbine wordt bepaald, doet aan voorgaande vaststelling geen afbreuk. De maximale technische kenmerken liggen immers vast en worden concreet beschreven.

De aanvraag voldoet hiermee aan de vereisten uit artikel 7.2°. a) en 7.3°, b), 3 van het Besluit Dossiersamenstelling. Minstens tonen de verzoekende partijen niet aan dat de verwerende partij door het louter vermelden van de maximale technische kenmerken niet met voldoende kennis van zaken over de gevraagde afmetingen zou hebben kunnen oordelen bij het beoordelen van de aanvraag. Of de verwerende partij aan de hand van de beschikbare gegevens in het aanvraagdossier de aanvraag op een zorgvuldige wijze heeft getoetst aan de hinderaspecten, wordt beoordeeld in het tweede middel.

2.2

In de beschrijvende nota en de bijgevoegde lokalisatienota wordt bovendien duidelijk aangegeven dat een gedeelte van de bestaande poel op het perceel A, 130B te Lichtervelde zal worden gedempt voor de inplanting van WT-2.

Plan 5 bevat een terreinprofiel van WT-2 met vermelding van de hoogtes van het bestaande en het nieuwe maaiveld. Bovendien wordt op het plan ook het gedeelte van de poel dat zal worden gedempt, gearceerd weergegeven met vermelding van het waterpeil en de terreinhoogtes. De omvang van de gevraagde demping wordt voldoende duidelijk weergegeven.

Er kan redelijkerwijze worden aangenomen dat de beschrijvende nota, de lokalisatienota en het plan 5 ook voor het publiek dat inzage in het dossier neemt, voldoende duidelijk zijn om een beeld te krijgen van de aangevraagde reliëfwijziging.

2.3

Met de verzoekende partijen moet vastgesteld worden dat in het aanvraagformulier en de beschrijvende nota geen melding wordt gemaakt van de aanleg van toegangswegen tot de windturbines.

In de lokalisatienota wordt op pagina 35 wel vermeld dat het gevraagde project aan te leggen toegangswegen omvat die respectievelijk aansluiten op de Vrijgeweidstraat voor WT-1 en de

Damplasstraat voor WT-2. Uit de bijgevoegde plannen blijkt bovendien ook voldoende duidelijk dat de aanleg van deze twee toegangswegen wordt aangevraagd. De breedte van de aan te leggen toegangswegen wordt uitdrukkelijk vermeld en de lengte kan eenvoudig, ook door het publiek, nagemeten en berekend worden aan de hand van de schaal.

De adviserende instanties en de verwerende partij betrekken de verhardingswerken als onderdeel van de aanvraag in hun beoordeling. Zij zijn dus niet misleid door het gegeven dat de aan te leggen toegangswegen niet uitdrukkelijk werden vermeld in het aanvraagformulier en de beschrijvende nota. Minstens tonen de verzoekende partijen het tegendeel niet aan.

3.

De verzoekende partijen voeren in hun middel ook de schending aan van artikel 4.2.1, 1°, a) en 4° VCRO, artikel 4.7.1, §1, 2° VCRO en artikel 4.7.26, §1, 2° VCRO. De Raad ziet niet in hoe deze bepalingen door de bestreden beslissing geschonden worden, nu de juiste vergunningsprocedure is gevolgd en er voor de vergunningsplichtige handelingen uit artikel 4.2.1, 1°, a) en 4° VCRO wel degelijk een stedenbouwkundige vergunning is verleend.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede en vijfde middel

Standpunt van de partijen

1.

1.1

De verzoekende partijen voeren in het tweede middel de schending aan van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, b) en §2, 1° en 2° VCRO, van de omzendbrief RO/2014/02 houdende afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting windturbines, het vertrouwensbeginsel, het rechtzekerheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

In een eerste onderdeel stellen de verzoekende partijen dat voor windturbines het beginsel van functionele inpasbaarheid geconcretiseerd is in de omzendbrief RO/2014/02. Ook al heeft een omzendbrief op zich geen normatieve waarde, staat volgens de verzoekende partijen niets eraan in de weg dat de miskenning ervan voor de Raad kan worden ingeroepen wanneer de omzendbrief zich ertoe beperkt om bepaalde beginselen van goede ruimtelijke ordening uit het decreet nader te omschrijven en te concretiseren, zeker wanneer de verwerende partij de omzendbrief in haar beoordeling heeft gebruikt.

De omzendbrief RO/2014/02 beschouwt volgens de verzoekende partijen het bundelen of clusteren van windturbines als belangrijk(ste) beginsel van goede ruimtelijke ordening. Het clusterprincipe houdt een concentratie van minstens drie windturbines in, onder meer in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende lijninfrastructuren zoals wegen, zo veel mogelijk aantakkend bij stedelijke gebieden of bij kernen in het buitengebied. Hoewel in de bestreden beslissing wordt verwezen naar de omzendbrief RO/2014/02, wordt de gevraagde vergunning voor slechts twee windturbines toch vergund. Als motief voor de afwijking wordt volgens

de verzoekende partijen opgegeven dat een realisatie van een windturbine op de betrokken plek niet mogelijk is. Dit motief geeft volgens de verzoekende partijen juist weer dat het gebied langs de E403 niet geschikt is voor windturbines.

De verzoekende partijen stellen dat de bewering dat de projectsite bij het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijk gebied Torhout aansluit, feitelijk foutief is. De afstanden bedragen respectievelijk 2,2 en 2,3 km zodat er van enige aansluiting geen sprake is. Bovendien kan evenmin worden verwezen naar de bestaande turbines te Oekene-Roeselare en de vergunde turbines te Ruddervoorde-Veldegem en Lichtervelde nu ook deze turbineparken op een dermate grote afstand gelegen zijn dat er geen clustering langs de snelweg E403 is. Er is geen sprake van een totaalbeeld langs de E403 gelet op de aanwezige zonevreemde woningen aan weerszijden van de E403. Bovendien worden talloze zone-eigen bedrijfsgebouwen nog buiten beschouwing gelaten, hoewel ook zij de inplanting van turbines niet mogelijk maken wegens een te geringe afstand. Het project draagt volgens de verzoekende partijen dus bij tot het creëren van een lappendeken van windturbineparken langs de E403, hetgeen in strijd is met de goede ruimtelijke ordening.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat de toets aan de hinderaspecten niet afdoende is gemotiveerd.

Wat betreft het hinderaspect geluid stellen de verzoekende partijen dat de verwerende partij vaststelt dat uit de geluidsstudie blijkt dat de door de Vlare II normen voorziene beperkingen overschreden worden en dat de geluidsoverschrijding afhankelijk zal zijn van het gekozen type windturbine. Voor het overige wordt verwezen naar de milieuvergunning waarin mitigerende maatregelen zouden zijn opgelegd. Deze motivering volstaat volgens de verzoekende partij niet omdat de verwerende partij zonder nadere motivering de vastgestelde geluidshinder toelaat en dan nog wel op basis van een cruciaal element, namelijk het type windturbine, dat onbekend is, terwijl enkel wordt verwezen naar niet nader omschreven maatregelen uit een milieuvergunning die op dat moment nog niet verleend was en geen beoordeling inzake de stedenbouwkundige vergunning kan zijn.

Ook met betrekking tot de veiligheidsaspecten kan de verwerende partij niet volstaan te verwijzen naar de milieuvergunning. Zij moet een eigen onderzoek voeren naar de veiligheidsaspecten zonder de bepalingen van de Vlare II als determinerend te beschouwen en de ingediende veiligheidsstudie als voldoende. Er is geen rekening gehouden met het grazend vee in de omliggende weiden en de landbouwers die op de akkers werken. Bovendien liggen er wandel- en fietsroutes binnen de risicocontouren op veel geringere afstand dan in de veiligheidsstudie wordt vermeld. Hoewel dit als bezwaar werd opgeworpen, heeft de verwerende partij dit niet zorgvuldig onderzocht.

Wat de slagschaduw betreft, stelt de bestreden beslissing vast dat het aantal woningen binnen de contouren aanzienlijker is dan de Vlare-norm toelaat. Het is niet aan de aanvrager om te bepalen welke remediërende maatregelen hij zal nemen, maar aan de verwerende partij. De opgelegde voorwaarde is niet afdoende in de zin van artikel 4.2.19, §1 VCRO.

1.2

In het vijfde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.2.19, §1 en 4.7.26, §1, 2° VCRO en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

In eerste onderdeel stellen de verzoekende partijen dat de voorwaarde dat “*alle preventieve en technische maatregelen moeten genomen worden zodat slagschaduwhinder en geluidshinder onder de vigerende normen blijft*” volstrekt onprecies is en aan de aanvrager overlaat om uit te maken of er al dan niet hinder is. De aanvrager kan dan niet terugvallen op de Vlare-normen aangezien de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning elk hun eigen finaliteit hebben en elk afzonderlijk door de daartoe bevoegde overheid volgens de geëigende criteria moeten worden beoordeeld.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat de verwerende partij bij de beoordeling van vergunningsaanvragen geenszins gebonden is door de sectorale Vlare-voorschriften die slechts minimumnormen zijn. De verzoekende partijen verwijzen naar rechtspraak van de Raad van State waarin wordt gesteld dat een besluit over de milieuvergunning ook een stedenbouwkundig luik dient te bevatten omtrent de verenigbaarheid met een goede ruimtelijke ordening. Hetzelfde geldt volgens de verzoekende partijen *vice versa* ook.

2.

2.1

De verwerende partij stelt met betrekking tot het eerste onderdeel van het tweede middel dat een omzendbrief geen verordenende kracht heeft en de vermeende schending ervan niet tot enige onwettigheid kan leiden.

Het clusteringsprincipe met drie windturbines kan volgens de verwerende partij niet als een verplichting beschouwd worden. Wanneer op een bepaalde locatie een windturbine kan opgetrokken worden die ruimtelijk aanvaardbaar is, komt die aanvraag voor vergunning in aanmerking, zelfs al zijn het minder dan drie windturbines. In de lokalisatienota wordt de keuze voor twee windturbines op pagina 16 en volgende uitdrukkelijk toegelicht. De verwerende partij maakt die argumentatie in de bestreden beslissing tot de hare, onder meer bij de bespreking van de bezwaarschriften.

Het is volgens de verwerende partij een vaststaand gegeven dat het ruimtelijk aanvaardbaar is om windturbines langsheen een autosnelweg op te trekken. De verwerende partij verwijst in haar beoordeling naar gelijkaardige projecten langsheen dezelfde autosnelweg. Dit gegeven wordt niet betwist. De verwijzing naar deze projecten is enkel bedoeld om aan te tonen dat waar geen clustering met drie mogelijk is, ook minder dan drie windturbines mogen worden opgetrokken. De opeenvolging van verschillende windturbines langsheen de E403 zorgt volgens de verwerende partij voor een bepaald visueel-vormelijk aspect dat zij verantwoord acht. Bovendien verwijst de verwerende partij in macro-perspectief naar de aanwezigheid van het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijk gebied Torhout. Gezien de schaal van deze windturbines is het betrekken van deze landschapselementen niet kennelijk onredelijk.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het tweede middel stelt de verwerende partij dat ruim aandacht wordt gegeven aan mogelijke geluidshinder. De verwerende partij verwijst terecht naar de milieunormen die moeten worden gerespecteerd en die deel uitmaken van de milieuvergunning. Indien deze normen op een bepaald moment van de dag niet worden gehaald, moeten er maatregelen komen die kunnen bestaan uit het eventueel stilleggen van windturbines. Bovendien wijst de verwerende partij terecht op de grotere afstand tot de zonevrije woningen en het

omgevingsgeluid van de autosnelweg die het brongeluid van de windturbine overstemt. De Vlaremnormen moeten te allen tijde worden gerespecteerd.

De verwerende partij is bovendien uitdrukkelijk ingegaan op het veiligheidsaspect. Er is onderzoek gebeurd naar de mogelijke impact op de bewoners en de bedrijven, zodat mag aangenomen worden dat als het voor de mens veilig is, dit ook wel zal zijn voor het vee. Er zijn geen wandelpaden in de risicocontouren van de windturbines. Op plan 4 bij de lokalisatienota is duidelijk te zien dat er geen paden lopen. De wieken draaien overigens op ruime afstand boven de grond, zodat enig risico uitgesloten is. In geval van ijsvorming zullen de passende mitigerende maatregelen uit de milieuvergunning moeten worden nageleefd.

De verwerende partij heeft bovendien de slagschaduw besproken bij het beoordelen van de bezwaarschriften en terecht verwezen naar de milieuvergunning waarbinnen de windturbines zullen moeten worden geëxploiteerd. Voor zover aan de normen wordt voldaan, is het hinderaspect voor slagschaduw stedenbouwkundig aanvaardbaar.

2.2

Met betrekking tot het vijfde middel stelt de verwerende partij dat de voorwaarde geenszins onvoldoende precies is. De verwerende partij heeft de hinderaspecten beoordeeld en stedenbouwkundig aanvaardbaar gevonden. Indien de toepasselijke milieunormen niet gerespecteerd zouden worden, is dit volgens de verwerende partij een kwestie van handhaving.

Over de normen kan bovendien niet gediscussieerd worden. Die liggen vast en zijn niet voor interpretatie vatbaar. Voor het overige verwijst de verwerende partij naar haar repliek bij het tweede middel.

3.

3.1

De tussenkomende partij stelt met betrekking tot het eerste onderdeel van het tweede middel in eerste instantie dat de omzendbrief slechts een instrument is waarvan de vergunningverlenende overheid gebruik kan maken om de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening na te gaan. Een mogelijke schending kan niet tot de vernietiging van de vergunning leiden.

De aanvraag voldoet volgens de tussenkomende partij aan het bundelings- en clusterprincipe. De omzendbrief spreekt weliswaar haar voorkeur uit voor clusters van drie of meer windturbines, maar dit betreft geen verplichting. De tussenkomende partij verwijst naar verschillende arresten waar een cluster van twee windturbines uitdrukkelijk wordt aanvaard. Voor elke locatie moet concreet worden bekeken en gemotiveerd waarom twee in plaats van drie windturbines worden aangevraagd. In bepaalde gevallen zal een opstelling van drie windturbines eenvoudig onhaalbaar blijken. In de lokalisatienota wordt de nodige verantwoording gegeven voor de keuze voor twee windturbines. De verwerende partij treedt dit standpunt bij. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de bestreden beslissing op dit punt zou getuigen van een kennelijk onredelijke of onzorgvuldige beoordeling. Er wordt bovendien gebundeld met de aanwezige lijninfrastructuur en het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijk gebied Torhout. Er wordt in de omzendbrief op geen enkele manier verwezen naar een of andere maximale afstand om van een bundelingsprincipe te spreken.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het tweede middel stelt de tussenkomende partij dat de verwerende partij niet enkel heeft verwezen naar de milieuvergunning of de Vlarem-normen, maar zelf een zeer omstandige beoordeling heeft gemaakt van de hinderaspecten. Er wordt bij de bespreking van de bezwaren telkens per hinderaspect een beoordeling gemaakt. Het is bovendien geenszins onredelijk dat de verwerende partij verwijst naar het advies in het kader van de milieuvergunningsaanvraag.

In de bestreden beslissing wordt volgens de tussenkomende partij vastgesteld dat er steunend op de gegevens uit de lokalisatienota beperkte reducties nodig zijn om de geluidsnormen van Vlarem-II te respecteren. Op het vlak van de slagschaduw zijn remediërende maatregelen nodig. Op die punten wordt verwezen naar de milieuvergunning met dien verstande dat ook in de stedenbouwkundige vergunning wordt opgelegd dat de normen van Vlarem-II te allen tijde geëerbiedigd moeten worden. Voor zover in de nota al bepaalde milderende maatregelen worden voorgesteld, mogen de motivering en de voorwaarden dus in het licht van die gegevens geïnterpreteerd worden.

In de praktijk zijn de remediërende maatregelen met betrekking tot slagschaduw bindend vastgelegd in de sectorale normen van Vlarem II. Er wordt een eigen beoordeling van de hinderaspecten gemaakt en bovendien is het volgens de rechtspraak van de Raad toegelaten te verwijzen naar de beoordeling uit de milieuvergunning voor zover het hinderaspecten betreft die niet als zodanig ruimtelijk relevant zijn. Bovendien mag worden verwezen naar de normen van Vlarem II. Wanneer een windturbinepark de normen van Vlarem II respecteert, is er geen reden om aan te nemen dat de hinder niet tot een aanvaardbaar niveau beperkt zou blijven.

Met betrekking tot de stelling dat de geluidshinder niet kon worden beoordeeld omdat in de vergunning nog geen definitieve keuze werd gemaakt voor een bepaald type windturbine, verwijst de tussenkomende partij naar haar standpunt bij het eerste middel.

Ook de kritiek met betrekking tot het veiligheidsaspect is volgens de tussenkomende partij niet ernstig. Er moet te allen tijde worden voldaan aan de Vlarem II-normen. Bovendien wordt in de bestreden beslissing de bijkomende voorwaarde opgelegd dat de windturbines niet in bedrijf mogen zijn of worden genomen indien er ijs op de bladen zit. De Raad van State heeft in windturbinedossiers reeds bevestigd dat de verwerende partij rekening moet houden met realistische veiligheidsrisico's en dat er in hoofde van buurtbewoners en andere gebruikers verantwoord gedrag mag worden verondersteld. Er is een veiligheidsstudie opgemaakt waarin volgens de regels van de kunst werd geconcludeerd dat er geen kwetsbare of bewoonde locaties in de buurt van de windturbines aanwezig zijn en er geen wandel- of fietspaden binnen de risicocontouren gelegen zijn. Dit werd in een aanvullende veiligheidsstudie bij de PMVC onderzocht. De verzoekende partijen halen geen elementen aan die de beoordeling uit de veiligheidsstudie ernstig in twijfel zou kunnen trekken.

3.2

Met betrekking tot het viijfde middel verwijst de tussenkomende partij naar haar standpunt onder het tweede middel. Zij stelt dat de stedenbouwkundige vergunning in de eerste plaats in samenhang gelezen moet worden met de sectorale normen uit Vlarem II. Soortgelijke voorwaarden werden volgens de tussenkomende partij steeds als voldoende waarborg aangenomen om de

hinder van de windturbines tot een aanvaardbaar niveau te beperken, nu daarmee een resultaatsverbintenis wordt opgelegd.

Er mag bovendien wel degelijk verwezen worden naar de sectorale milieunormen. Bij het tweede middel werd trouwens duidelijk aangegeven dat de verwerende partij een eigen beoordeling van de hinderaspecten heeft gemaakt.

4.

4.1

In hun wederantwoordnota erkennen de verzoekende partijen met betrekking tot het eerste onderdeel van het tweede middel dat een omzendbrief geen verordenende kracht heeft, maar menen zij dat de omzendbrief beschouwingen kan bevatten die als elementen van goede ruimtelijke ordening moeten worden gezien. De omzendbrief kan als beleidsmatig gewenste ontwikkeling als toetsingskader van het ruimtelijk beleid worden gebruikt. In de mate dat de omzendbrief bepaalt dat er minstens drie turbines moeten worden voorzien om versnippering van het landschap te voorkomen, is dit volgens de verzoekende partijen dus ingegeven door de zorg voor een goede ruimtelijke ordening en kan de ingeroepen schending van de omzendbrief worden begrepen als een schending van het beginsel van de goede ruimtelijke ordening die hij geacht wordt in te houden.

De verwerende partij kan volgens de verzoekende partijen niet gevolgd worden waar zij stelt dat het een vaststaand gegeven is dat het ruimtelijk aanvaardbaar is om windturbines langsheen de autosnelweg op te trekken. Er bestaat zo geen algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en dit is niet in de omzendbrief terug te vinden. Het uitgangspunt van de omzendbrief is het scheppen van een kader voor de optimale inplanting van windturbines met duurzame ruimteontwikkeling als een van de pijlers. Bij het opsommen van gebieden waar een windturbine kan geplaatst worden, zijn agrarische gebieden niet prioritair opgenomen en is de oprichting slechts mogelijk via afwijking via clichering. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen gebieden die al dan niet door een snelweg worden doorkruist. Er mag volgens de verzoekende partijen van de omzendbrief worden afgeweken doch op grond van duidelijke en concrete elementen en niet met vage stijlclausules.

Er wordt in de bestreden beslissing van de normale regel afgeweken omdat in de lokalisatienota aangegeven wordt hoe de projectzone beweerdelijk maximaal benut wordt gelet op de aanwezige hinderpalen. Daarmee wordt volgens de verzoekende partijen echter niet aangetoond hoe aan het principe van de voorkoming van verdere versnippering en verstoring van het landschap tegemoet wordt gekomen. Een bundeling met de kernen van het buitengebied is volgens de omzendbrief slechts aanvaardbaar indien kan aangetakt worden en de schaal en potentiële hinder in overeenstemming zijn. De kritiek van de verzoekende partijen op dit punt wordt door de verwerende en de tussenkomende partij niet weerlegd. De verwijzing naar de arresten van de Raad zijn niet relevant nu de verzoekende partijen, in tegenstelling tot in die arresten, wel aangetoond hebben hoe het plaatsen van twee in plaats van drie windturbines de goede ruimtelijke ordening schendt. Bovendien hebben zij aangetoond dat de redenen die de verwerende partij aanhaalt om van het bundelingsprincipe af te wijken, zelfs feitelijk niet correct zijn, laat staan dat zij de negatieve effecten van de windturbine ongedaan zouden kunnen maken.

De motivering die de tussenkomende partij in haar schriftelijke uiteenzetting geeft, betreft in hoofdzaak een verwijzing naar de lokalisatienota en naar technische schema's. Die motivering is

volgens de verzoekende partijen laattijdig. Er had in de bestreden beslissing zelf een motivering moeten staan.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het tweede middel stellen de verzoekende partijen te volharden in hun standpunt.

Gelet op het door de Raad van State met strengheid gehanteerde beginsel van niet-inwisselbaarheid van de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning, kon de verwerende partij niet verwijzen naar het advies van de Provinciale Milieuvergunningscommissie dat slechts gegeven werd mits de verplichting een aanvullende geluidstudie en veiligheidsstudie aan het dossier toe te voegen, noch naar een toekomstig besluit van de verwerende partij. Als de verwerende partij toch zou mogen kijken naar wat in de milieuvergunningsprocedure wordt beslist, moet zij grondig motiveren waarom zij de Vlare-normen ook vanuit stedenbouwkundig oogpunt afdoende acht.

Met betrekking tot de geluidsproblematiek stellen de verzoekende partijen dat de verwerende partij de geluidsimpact niet op zorgvuldige wijze kon beoordelen nu zij niet wist welk type windturbine er zou komen en niet kon verwijzen naar een nog niet eens bestaande milieuvergunning. Er kan niet verwezen worden naar maatregelen die mogelijks worden opgelegd in de nog niet bestaande milieuvergunning. Zij kon niet oordelen of de daarin mogelijks opgelegde maatregelen voldoende zouden zijn.

Er is met betrekking tot de veiligheidsrisico's geen rekening gehouden met de Damplasstraat die binnen de risicozone gelegen is. Bovendien zijn er landbouwers werkzaam en loopt er vee te grazen binnen de risicocontouren. Er is evenmin rekening gehouden met een ruiterspad en een recreatief fietspad waar mogelijks een groot aantal mensen aanwezig kan zijn. De Kapelroute en de Wastineroute liggen wel degelijk binnen de risicozone.

Wat de slagschaduw tot slot betreft, is het niet aan de tussenkomende partij om te beslissen welke remediërende maatregelen zij zal nemen. De verwerende partij moet in het concrete geval onderzoeken of de Vlare-normen ook vanuit stedenbouwkundig oogpunt afdoende zijn. Dit onderzoek is niet gebeurd.

4.2

Met betrekking tot het viijfde middel stellen de verzoekende partijen dat uit de beoordeling blijkt dat de verwerende partij het opleggen van een voorwaarde noodzakelijk acht. De verwerende partij laat het aan de tussenkomende partij over om zelf te bepalen welke technische maatregelen zij zal nemen om onder de vigerende normen te blijven. Die mogelijkheden zijn zeer divers en afhankelijk van het gekozen type windturbine. Als de verwerende partij maatregelen noodzakelijk acht, moet zij die zelf precies omschrijven.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het vijfde middel leggen de verzoekende partijen nog de nadruk op de niet-inwisselbaarheid van de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning.

5.

De verwerende partij voegt in haar laatste nota niets toe aan haar standpunt in de antwoordnota.

6.

6.1

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting stelt de tussenkomende partij met betrekking tot het eerste onderdeel van het tweede middel dat artikel 4.3.1, §2 VCRO enkel de mogelijkheid biedt om rekening te houden met beleidsmatig gewenste ontwikkelingen zoals vermeld in omzendbrieven, maar geen verplichting, zodat de verwerende partij ook niet moest motiveren waarom ze wenst af te wijken van deze omzendbrief. Het is bovendien logisch dat de verwerende partij zich bij haar beoordeling steunt op de lokalisatienota. In de bestreden beslissing wordt zeer omstandig gemotiveerd dat het project geen onaanvaardbare aantasting inhoudt van het landschap, gelet op de bundeling van de windturbines met de E403 en de ligging nabij het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijk gebied Torhout. Deze motivering volstaat volgens de tussenkomende partij ruimschoots. De onjuistheid of onredelijkheid wordt niet aangetoond. Bijkomend verwijst de tussenkomende partij nog naar de ondertussen verleende milieuvergunning, waar de motivering omtrent het bundelingsprincipe en de inpasbaarheid in het landschap gelijk loopt met die van de verwerende partij.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het tweede middel verwijst de tussenkomende partij nog naar de beoordeling van het geluid, de slagschaduw en de veiligheidsrisico's in de ondertussen verleende milieuvergunning. Hieruit blijkt dat de windturbines geen onaanvaardbare hinder zullen veroorzaken. Wat de veiligheidsrisico's betreft stelt de tussenkomende partij verder nog dat de verzoekende partijen in hun nota's de veiligheidsstudie niet concreet betrekken noch studies bijbrengen, die de conclusies hieruit tegenspreken.

6.2

Met betrekking tot het vijfde middel stelt de tussenkomende partij nog dat de mitigerende maatregelen waartoe de tussenkomende partij gehouden zal zijn, kenbaar en voldoende rechtszeker zullen zijn.

Beoordeling door de Raad

1.

In een eerste onderdeel van het tweede middel stellen de verzoekende partijen in essentie dat de verwerende partij, door twee in plaats van drie windturbines te vergunnen, het clusterings- en bundelingsprincipe uit de omzendbrief RO/2014/02 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 25 april 2014 zou hebben miskend. Deze principes maken volgens hen criteria van goede ruimtelijke ordening uit.

1.1

De omzendbrief RO/2014/02 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 25 april 2014 kan gelden als toetsingskader voor de beoordeling van vergunningsaanvragen voor de bouw van windturbines. Uit deze omzendbrief blijkt dat bij de inplanting van windturbines de voorkeur wordt gegeven aan windenergieopwekking door middel van een cluster van windturbines en dat het niet is aangewezen om verschillende individuele turbines verspreid in te planten. De omzendbrief vermeldt dat er vanaf drie windturbines wordt gesproken van een cluster.

Deze omzendbrief heeft geen verordenend karakter en een loutere schending ervan kan niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing leiden. Wel biedt deze omzendbrief een afwegingskader dat als toetsingskader kan gelden voor het ruimtelijk (vergunningen)beleid met betrekking tot windturbines. Meer bepaald stelt de omzendbrief dat het een kader schept voor de optimale inplanting van grootschalige windturbines.

Dit betekent evenwel niet dat de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening mag beperkt worden tot een loutere formalistische toetsing aan de in de omzendbrief opgenomen randvoorwaarden. Het vergunningverlenend bestuursorgaan moet het aangevraagde aan een concrete beoordeling onderwerpen.

Bij de beoordeling van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening moet het vergunningverlenend bestuursorgaan dan ook de beginselen van artikel 4.3.1, §2 VCRO in acht nemen. Zij beschikt daarbij over een discretionaire bevoegdheid. Deze beoordeling dient te gebeuren aan de hand van de relevante aandachtspunten en criteria zoals vermeld in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO, en dient rekening te houden met de in de omgeving bestaande toestand.

1.2

Met de verzoekende partijen moet vastgesteld worden dat de aanvraag betrekking heeft op twee windturbines en in die zin niet voldoet aan het clusteringsprincipe zoals dat in de omzendbrief wordt vooropgesteld. Nu de vermelde omzendbrief echter geen verordenende werking heeft, kan het enkele gegeven dat twee in plaats van drie windturbines worden voorzien, op zich niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing, zowel bij de evaluatie van de bezwaren als bij de toets aan de goede ruimtelijke ordening, concreet gemotiveerd waarom twee windturbines op de gekozen inplantingsplaats ruimtelijk aanvaardbaar zijn. Met verwijzing naar de lokalisatienota stelt de verwerende partij dat de oprichting van een derde windturbine niet mogelijk is om de projectzone maximaal te kunnen benutten, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden en met de technische en milieuvoorwaarden. Zij wijst op de bundeling met de aanwezige lijninfrastructuur van de autosnelweg E403, waarbij de inplanting zo dicht mogelijk bij de autosnelweg wordt ingeplant zodat deze een ruimtelijk samenhangend geheel worden. Verder verwijst zij ook naar windturbineprojecten in de omgeving, die eveneens langs deze autosnelweg worden ingeplant. Vanuit macro-perspectief bekeken sluiten de windturbines volgens de verwerende partij ook aan bij het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijkgebied Torhout.

Uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partijen zich niet kunnen vinden in deze beoordeling. Zij tonen echter niet concreet aan dat deze beoordeling een kennelijk onredelijke of onzorgvuldige toets aan de verenigbaarheid met een goede ruimtelijke ordening zou uitmaken. Uit de plannen blijkt dat de beide windturbines aan weerszijden en op korte afstand van de E403 worden ingeplant, waardoor er wel degelijk sprake is van een bundeling met een ruimtelijk markante lijninfrastructuur, zoals ook als principe voorop wordt gesteld in de voormelde omzendbrief. De verwijzing in de motivering naar de andere windturbineprojecten is op te vatten als een illustratie of verduidelijking van het principe van bundeling met de E403 als lijninfrastructuur, en niet als zou het gevraagde project met deze windturbinesites een cluster vormen, zoals de verzoekende partijen verkeerdelijk stellen. In die optiek is de afstand tot deze windturbineprojecten dan ook irrelevant. Het is verder geenszins kennelijk onredelijk om te verwijzen naar de aansluiting

bij het hoofddorp Lichtervelde en het kleinstedelijk gebied Torhout. Dat deze kernen op meer dan twee kilometer van de inplantingsplaats gelegen zijn, doet aan voorgaande vaststelling geen afbreuk. De verwerende partij geeft immers zelf aan dat deze aantakkingen meer vanuit macro-perspectief moeten worden bekeken.

De verwerende partij kon dan ook in redelijkheid oordelen dat de twee gevraagde windturbines functioneel en visueel-vormelijk inpasbaar zijn in het aanwezige landschap.

2.

De verzoekende partijen voeren verder onder meer aan dat de verwerende partij ongemotiveerd oordeelt dat de geluidshinder aanvaardbaar is, dit terwijl het type windturbine onbekend is en de geluidsoverschrijding volgens de verwerende partij juist afhangt van het gekozen windturbintype. Voorts wordt volgens hen enkel verwezen naar de milieuvergunning die op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing nog niet bestond.

2.1

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, b) en artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken. Artikel 4.3.1, §2 VCRO noodzaakt voor de verwerende partij, in de mate dat dit relevant is voor de betrokken aanvraag, onder meer een onderzoek van de hinderaspecten van de aanvraag.

De formele en materiële motiveringsverplichting in hoofde van de verwerende partij houdt in dat er voor elke administratieve beslissing rechtens aanvaardbare motieven moeten bestaan, wat onder meer betekent dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Deze motieven moeten in de bestreden beslissing uitdrukkelijk vermeld worden.

Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat de verwerende partij de plicht heeft om haar beslissing zorgvuldig voor te bereiden en ze te steunen op een correcte feitevinding. Zij dient zich te informeren over alle relevante elementen om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen.

De Raad kan zijn beoordeling omtrent de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van het vergunningverlenend bestuursorgaan. De Raad is enkel bevoegd om na te gaan of het vergunningverlenend bestuursorgaan de hem terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en met name of het is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of het die correct heeft beoordeeld en op grond daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk tot de bestreden beslissing is kunnen komen. Daarbij kan enkel rekening gehouden worden met de in de bestreden beslissing opgenomen motieven.

2.2

Hoewel de geluidsproductie van een windturbine gelieerd is aan de exploitatie ervan en in die optiek als milieutechnisch aspect moet worden onderzocht, belet dit niet dat met eventuele geluidshinder als hinderaspect ook vanuit ruimtelijk oogpunt rekening moet worden gehouden bij

de beoordeling van de verenigbaarheid van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag met de goede ruimtelijke ordening. De milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning hebben elk hun eigen finaliteit.

Zoals werd vastgesteld bij het eerste middel, wordt in de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag nog geen definitieve keuze voor het type windturbine gemaakt. Enkel de maximale afmetingen worden vermeld evenals het gegeven dat het een type betreft met “een vermogen van maximaal 3MW”.

Het kan worden aanvaard dat de verwerende partij bij de toets van de aanvraag op haar verenigbaarheid met een goede ruimtelijke ordening uitgaat van een nog niet nader bepaald type windturbine, doch enkel voor zover zij in dat geval de verenigbaarheid toetst aan de worstcasescenario's met de maximale afmetingen en het maximale vermogen.

De verwerende partij verwijst in haar beoordeling van de geluidshinder naar de geluidsstudie waarin werd vastgesteld dat er overdag en 's avonds geen overschrijding zal zijn van de normen, maar 's nachts, afhankelijk van het type, eventueel in gereduceerde mode zal moeten geëxploiteerd worden om overeenkomstig de normen te kunnen uitbaten. Zij verwijst voor een gedetailleerder onderzoek naar de milieuvergunningsprocedure waarin eventuele mitigerende maatregelen kunnen worden opgelegd en naar het gegeven dat de sectorale normen moeten worden gerespecteerd. Als voorwaarde wordt opgelegd dat *“alle preventieve en technische maatregelen moeten genomen worden zodat eventuele slagschaduwhinder en geluidshinder onder de vigerende normen blijft.”*

In de geluidsstudie wordt uitgegaan van vier types windturbines met elk een vermogen van maximaal 2,5 MW. Met de verzoekende partijen moet vastgesteld worden dat het niet zeker is dat één van deze types zal worden gebouwd. De vergunning laat immers toe windturbines op te trekken met een maximaal vermogen van 3MW. Een hoger vermogen kan, zo blijkt uit de gegevens van de geluidstudie, een impact hebben op het uitgestoten aantal decibels. De argumentatie van de tussenkomende partij dat het vermogen niet in rechtstreeks verband staat met het geluid dat de windturbine produceert, waarbij moderne windturbines dankzij de technische evolutie minder brongeluid produceren en een hoger vermogen hebben, neemt niet weg dat uit de geluidsstudie blijkt dat een hoger vermogen ook meer geluid tot gevolg kan hebben. Het is dus niet uitgesloten dat turbines met een vermogen van 3MW meer geluid produceren dan de maxima waarop de geluidsstudie zich baseert bij het onderzoek naar overschrijdingen van de normen. De geluidsstudie waarop de verwerende partij zich in haar beslissing baseert, gaat dus niet uit van een worstcasescenario van het aangevraagde. In die optiek kan er dan ook geen sprake zijn van een zorgvuldig onderzoek naar eventuele geluidshinder. Met de verzoekende partijen moet vastgesteld worden dat de verwerende partij in haar beslissing bovendien zelf erkent dat een eventuele overschrijding van de normen afhankelijk is van het type windturbine dat uiteindelijk wordt gekozen.

Voor een gedetailleerder onderzoek verwijst de verwerende partij naar de milieuvergunningsprocedure en de eventuele mitigerende maatregelen die daar worden opgelegd. Op het ogenblik dat de verwerende partij de bestreden beslissing nam, was evenwel nog geen milieuvergunning verleend. De verwerende partij kan zich dus niet steunen of vooruitlopen op de inhoud van een eventuele milieuvergunning, noch er van uitgaan dat daarin afdoende maatregelen worden opgenomen om overschrijdingen van de geluidsnormen op te vangen.

Nu een niet nader bepaald type turbine van 3MW wordt vergund en de geluidsstudie in die optiek niet uitgaat van een worstcasescenario, en er bovendien op het ogenblik van het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning nog geen duidelijkheid was over de beoordeling van en eventuele voorwaarden voor de geluidshinder in een milieuvergunning, kon de verwerende partij dan ook niet zorgvuldig besluiten dat *“de diverse studies uitgevoerd door erkende deskundigen voor dit project (geluidsstudie,...) aantonen dat met de inplanting van deze twee windturbines voldaan kan worden aan de normen zoals opgenomen in VLAREM mits het al dan niet toepassen van milderende maatregelen.*

2.3

Dat in de bestreden beslissing als voorwaarde wordt opgelegd dat *“alle preventieve en technische maatregelen moeten genomen worden zodat eventuele [...] geluidshinder onder de vigerende normen blijft”*, doet aan de voorgaande vaststelling geen afbreuk. Nog los van de vaststelling dat deze voorwaarde zeer algemeen wordt verwoord en enige ruimte laat voor interpretatie, kon de verwerende partij er *in casu* niet zonder meer van uitgaan dat preventieve en technische maatregelen volstaan dan wel mogelijk zijn om het gevraagde project in het voorkomende geval in overeenstemming te brengen met de vigerende normen, nu er bij de geluidsstudie niet van een worstcasescenario wordt uitgegaan en er op dat ogenblik nog geen milieuvergunning met een beoordeling op het vlak van geluidshinder voorhanden was.

3.

Uit het voorgaande volgt dat de verwerende partij de aanvraag niet op zorgvuldige en afdoende gemotiveerde wijze heeft onderzocht of de gevraagde windturbines verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening, en in het bijzonder of deze geluidshinder genereren die tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt.

Het tweede en het vijfde middel zijn in de aangegeven mate gegrond.

C. Zesde middel

Standpunt van de partijen

1.

In het zesde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 1.1.3 en 4.4.1 VCRO en van het motiveringsbeginsel.

De verzoekende partijen stellen dat de cabine CA-1 in strijd is met de stedenbouwkundige verordening van de gemeente Wingene. De cabine wordt immers voorzien binnen de voorbouwlijn van negen meter uit de as van de weg. De verwerende partij verwijst louter naar artikel 4.4.1 VCRO om de afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften te motiveren. Er wordt volgens de verzoekende partijen niet gemotiveerd waarom de voorziene inplanting beperkt zou zijn, noch waarom de gevraagde afwijking niet essentieel zou zijn en afbreuk zou doen aan de essentie van de verordening.

Bovendien is het volgens de verzoekende partijen vaste rechtspraak dat het opleggen van een welbepaalde afstand waarbinnen niet mag worden gebouwd, als een bestemmingsvoorschrift moet

worden gekwalificeerd. De bestreden beslissing schendt volgens de verzoekende partijen dan ook artikel 4.4.1 VCRO aangezien een afwijking wordt toegestaan op een bestemmingsvoorschrift.

2.

Volgens de verwerende partij kan een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening geen bestemmingsvoorschriften bevatten. Het vastleggen van een bestemming is exclusief voorbehouden aan de plannen van aanleg. Op grond van artikel 4.4.1 VCRO kon de verwerende partij een afwijking op de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening toestaan. Deze afwijking wordt ook formeel en uitgebreid gemotiveerd.

3.

De tussenkomende partij werpt in eerste instantie op dat enkel de eerste verzoekende partij een belang heeft bij het opgeworpen middel. De tweede verzoekende partij heeft volgens de tussenkomende partij geen belang bij de naleving van een gemeentelijke verordening inzake de voorgevelbouwlijn die betrekking heeft op het grondgebied van een andere gemeente. De tussenkomende partij verwijst hierbij naar verschillende arresten van de Raad van State en de Raad met betrekking tot het belang bij het middel en stelt dat een middel maar ontvankelijk is als de verzoekende partij door de miskenning van een bepaling nadeel heeft geleden.

De tussenkomende partij stelt verder dat ook de eerste tussenkomende partij geen belang heeft bij het middel. De eerste verzoekende partij heeft immers geen principiële bezwaar tegen de aanvraag, maar het is haar enkel te doen om financiële compensaties te krijgen voor de beweerde lasten die zij zou ondergaan door de plaatsing van de windturbine. Het middel is opgesteld *'pour les besoins de la cause'*.

De tussenkomende partij stelt verder dat de verordening niet van toepassing is op de middenspanningscabine. De verordening is immers enkel van toepassing op de oprichting van nieuwe bedrijfswoningen en/of bedrijfsgebouwen die gelegen zijn in agrarische gebieden en parkgebieden. Een middenspanningscabine kan niet worden gekwalificeerd als een bedrijfsgebouw. Uit de verordening lijkt dat ook de eerste verzoekende partij de verordening restrictief interpreteert: de voorgevelbouwlijn is van toepassing op gebouwen, maar niet op allerlei kleine constructies die in de voortuinstrook behoren. Het is nooit de bedoeling geweest een volledig bouwverbod op te leggen in de voortuinstrook.

De tussenkomende partij stelt verder nog dat de vraag gesteld kan worden of een middenspanningscabine moet getoetst worden aan stedenbouwkundige voorschriften en bestemmingsvoorschriften. Het betreft slechts een dienende functie als noodzakelijk aansluitpunt van een windturbine op het algemeen net. Soortgelijke constructies zijn volgens de tussenkomende partij bestemmingsongevoelig. Dit geldt te meer nu een middenspanningscabine als handeling van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, kan worden gekwalificeerd in de zin van artikel 3, §2, 5° en artikel 3, §1, 5° van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2 en artikel 4.7.1 §2, tweede lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Als de Raad van oordeel zou zijn dat de gemeentelijke verordening effectief van toepassing is, kon de middenspanningscabine perfect verleend worden op grond van artikel 4.4.1 VCRO. Een voorbouwgevellijn is een perfect voorbeeld van een stedenbouwkundig voorschrift over de

inplanting van constructies. De kwalificatie van het voorschrift als een bestemmingsvoorschrift, snijdt volgens de tussenkomenende partij geen hout. Er wordt slechts een inplantingsregel voor één type constructie bepaald, zijnde de gebouwen. Niet elke vorm van bebouwing wordt uitgesloten.

4.

De verzoekende partijen voeren in hun wederantwoordnota aan dat de eerste verzoekende partij wel degelijk een belang heeft bij het middel. De eerste verzoekende partij hoeft immers geen belang bij het middel te bewijzen aangezien zij als adviesverlenende instantie van rechtswege kan optreden voor de Raad. De eerste verzoekende partij heeft belang bij de vernietiging van de bestreden beslissing zodat zij ook belang heeft bij ieder middel die tot die vernietiging kan leiden. Bovendien is de opgelegde zone *non aedificandi* van belang voor het veilig en vlot verkeer, en in het bijzonder voor de kleine wegen en buurtwegen die in het agrarisch gebied gelegen zijn. Het behoort tot de taak van de gemeente om in te staan voor veilig en vlot verkeer op openbare wegen, straten, kaden en pleinen. De eerste verzoekende partij heeft dus wel degelijk een belang bij het middel. Dat dit belang ongeoorloofd zou zijn, wordt volgens de verzoekende partijen reeds bij de bespreking van het belang weerlegd.

De verzoekende partijen stellen verder dat de middenspanningscabines als zodanig geen onderdeel uitmaken van de windturbine zelf. Ze zijn nodig om het vooropgezet doel van het windturbineproject operationeel en bedrijfsmatig te maken, zodat de cabines wel degelijk te beschouwen zijn als bedrijfsgebouwen in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord. Het gaat volgens de verzoekende partijen dan ook om een bouwwerk.

De verzoekende partijen stellen verder dat de middenspanningscabines niet kunnen worden gekwalificeerd als ondergrondse waterleiding of geplande elektriciteitsleiding als bepaald in artikel 3, §1, 5° en §2, 5° van het besluit van 5 mei 2000. Er is volgens hen bovendien geen sprake van bestemmingsongevoeligheid nu de kwestieuze bouwwerken voor minstens twintig jaar de planologische gewestplanbestemming daar onmogelijk maken. De figuur van de bestemmingsongevoeligheid mist trouwens elke duidelijke rechtsgrond.

De verwerende partij heeft volgens de verzoekende partijen dan ook niet op wettige wijze toepassing gemaakt van artikel 4.4.1 VCRO nu geen afwijkingen konden worden toegestaan op een inplanting in een bouwvrije zone. Of die bouwvrije zone wordt opgelegd in een verordening of in een BPA of RUP is volgens de verzoekende partijen volstrekt irrelevant.

5.

De verwerende partij voegt in haar laatste nota niets toe aan haar standpunt in haar antwoordnota.

6.

De tussenkomenende partij voegt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting niets wezenlijks toe aan haar standpunt in de schriftelijke uiteenzetting.

Beoordeling door de Raad

1.

Met de tussenkomenende partij moet worden vastgesteld dat de tweede verzoekende partij geen belang heeft bij dit middel. De gemeentelijke verordening waarvan de schending wordt ingeroepen,

is enkel van toepassing op het grondgebied van de eerste verzoekende partij. Voor de middenspanningscabine die op het grondgebied van de gemeente Lichtervelde wordt gebouwd, gelden er geen specifieke stedenbouwkundige voorschriften voor de inplanting.

De tussenkomende partij kan niet gevolgd worden waar zij stelt dat de eerste verzoekende partij geen (geoorloofd) belang zou hebben bij dit middel. De eerste verzoekende partij kan wel degelijk opkomen tegen de miskennis van een verordening die van toepassing is op vergunningsaanvragen binnen het grondgebied van haar gemeente. Bij de bespreking van het belang werd reeds uiteengezet dat uit het enkele gegeven dat de gemeente Wingene een brief met vraag naar participatie heeft gestuurd en de tussenkomende partij hier niet op inging, niet kan worden afgeleid dat het huidige beroep enkel door financiële motieven zou zijn ingegeven.

2.

Artikel 1 van de gemeentelijke verordening inzake voorbouwlijn van 26 november 2001 van de gemeente Wingene bepaalt onder meer dat bij de oprichting van nieuwe bedrijfswoningen of bedrijfsgebouwen die gelegen zijn in agrarische gebieden of parkgebieden, op percelen die palen aan gewone kleine wegen of buurtwegen voor groot verkeer, een voorbouwlijn in acht moet worden genomen van respectievelijk minimaal negen dan wel twaalf meter uit de as van de weg.

Artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, a) VCRO bepaalt dat een vergunning moet worden geweigerd als de aanvraag in strijd is met de stedenbouwkundige voorschriften van bijvoorbeeld een gemeentelijke verordening, tenzij er daarvan op geldige wijze afgeweken is.

Op grond van artikel 4.4.1 VCRO kunnen er in een vergunning, na openbaar onderzoek, beperkte afwijkingen worden toegestaan op stedenbouwkundige voorschriften met betrekking tot perceelsafmetingen, de afmetingen en inplanting van constructies, de dakvorm en de gebruikte materialen. Dit artikel bepaalt verder uitdrukkelijk dat afwijkingen niet kunnen worden toegestaan voor wat betreft de bestemming, de maximaal mogelijke vloerterreinindex en het aantal bouwlagen.

3.

Uit de plannen blijkt dat de middenspanningscabine CA-1, die dienstig is voor de windturbine 1 op het grondgebied van Wingene, wordt ingeplant op minder dan negen meter uit de as van de Velddreef.

Volgens de verzoekende partijen maakt de verwerende partij in de bestreden beslissing op onwettige en ongemotiveerde wijze toepassing van artikel 4.4.1 VCRO om een afwijking op de stedenbouwkundige voorschriften voor de voorbouwlijn toe te staan.

Los van de vraag of de gemeentelijke verordening wel van toepassing is op middenspanningscabines, stelt de Raad vast dat de verwerende partij de gevraagde inplanting aan de afwijkingsvoorwaarden uit artikel 4.4.1 VCRO toetst en concreet motiveert waarom de gekozen inplanting in afwijking van de stedenbouwkundige verordening kan worden vergund:

“ ...

Gelet dat in Wingene volgens de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening inzake de voorbouwlijn bij de oprichting van nieuwe bedrijfsgebouwen langs gewone kleine wegen in agrarisch gebied een voorbouwlijn van minimum 9 meter uit de as van de weg dient in acht

genomen te worden. De voorziene elektriciteitscabine langs de Velddreef voldoet niet aan deze regel. Gelet op haar beperkte afmetingen zal de cabine het straatbeeld echter niet storen en geen afbreuk doen aan de verkeersveiligheid. Het verplaatsen van de cabine tot buiten de zone non aedificandi zou ook resulteren in een minder optimale inplanting met een grotere impact op de agrarische structuur. Er wordt daarom een afwijking verleend op de inplanting van deze cabine. Deze afwijking kan juridische vergund worden op basis van art. 4.4.1. VORO (zie hoger).

...

De verzoekende partijen kunnen niet worden gevolgd in hun stelling dat het stedenbouwkundig voorschrift inzake de voorbouwlijn een bestemmingsvoorschrift zou zijn waarvan op basis van artikel 4.4.1 VCRO niet kan afgeweken worden. Het betrokken voorschrift legt geen totaal bouwverbod op in de voorbouwzone. Er wordt enkel een voorbouwlijn vastgelegd van respectievelijk negen of twaalf meter voor bedrijfsgebouwen en -woningen. De oprichting van andere constructies wordt niet uitdrukkelijk uitgesloten in deze zone. De opgelegde voorbouwlijn van negen of twaalf meter betreft bijgevolg een stedenbouwkundig voorschrift dat betrekking heeft op de inplanting van een constructie, waar op basis van artikel 4.4.1 VCRO beperkt van kan worden afgeweken.

De verzoekende partijen maken in hun uiteenzetting verder niet aannemelijk dat de motivering van de verwerende partij over de beperkte impact van de afwijking en de inpasbaarheid van de middenspanningscabine in de omgeving kennelijk onredelijk of onzorgvuldig zou zijn.

Het middel wordt verworpen.

D. Zevende middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen de schending in van artikel 4.3.5, §1 en §3 VCRO en van artikel 2 en 42 van het Gemeentedecreet.

In een eerste onderdeel stellen zij dat er conform artikel 4.3.5, §1 en 3 VCRO eerst een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van wegenis moest worden verleend vooraleer de stedenbouwkundige vergunning voor de windturbines kon worden verleend. Een windturbine is volgens hen immers te beschouwen als een industrieel complex en als een openbare nutsvoorziening wanneer zij wordt aangesloten aan het openbaar elektriciteitsnet. De grond waarop wordt gebouwd, ligt niet aan een voldoende uitgeruste weg. Er had volgens de verzoekende partijen dan ook eerst een stedenbouwkundige vergunning voor de wegeniswerken moeten worden verleend vooraleer de stedenbouwkundige vergunning voor de windturbines werd afgeleverd.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat de toegangswegen niet alleen nodig zijn tijdens de volledige duur van de exploitatie, maar ook tijdens de opbouwwerken. Op deze toegangswegen zijn de verkeersregels van toepassing. Het betreft volgens de verzoekende partijen dan ook openbare of minstens quasi-openbare wegen.

De verzoekende partijen stellen dat de zaak van de wegen een bevoegdheid is van de gemeenteraad. Uit artikel 4.2.17, §2 VCRO valt af te leiden dat de decreetgever niet heeft willen raken aan de bevoegdheid van de gemeenteraad op grond van artikel 2 en 42 van het Gemeentedecreet voor onder meer de aanleg van nieuwe verkeerswegen, de tracéwijziging, verbreding of opheffing ervan. De gemeenteraad dient over de weg, zijn aanhorigheden en zijn uitrusting te beslissen voorafgaand aan de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning waarin de aanleg van een wegenis die een openbare of quasi-openbare bestemming kan krijgen, wordt vergund. Aan deze vereiste is volgens de verzoekende partijen niet voldaan.

2.

De verwerende partij antwoordt met betrekking tot het eerste onderdeel dat een windturbine geen gebouw is in de zin van artikel 4.3.5, §1 VCRO. Bovendien wordt de windturbine ontsloten via een private wegenis die aansluit op een voldoende uitgeruste weg. In dat geval moet het bouwwerk volgens artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 2006 inzake de minimale weguitrusting sowieso niet gelegen zijn aan een voldoende uitgeruste weg.

Over het tweede onderdeel stelt de verwerende partij dat de aangevraagde wegen louter private toegangswegen betreffen die niet voor het publiek toegankelijk zijn. Het komt volgens haar de gemeenteraad dan ook niet toe om het tracé van de wegenis te bepalen. In artikel 4.3.5, §3 VCRO doelt men volgens de verwerende partij op verkavelingsvergunningen, wat dus op de huidige aanvraag ook niet van toepassing is.

3.

Wat betreft het eerste onderdeel verwijst de tussenkomende partij in eerste instantie naar vaste rechtspraak van de Raad waarin wordt gesteld dat een windturbine geen gebouw is in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord en dus geen voldoende uitgeruste weg behoeft in de zin van artikel 4.3.5 VCRO. Bovendien zijn de strikt noodzakelijke toegangen tot windturbines in principe zelfs vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning volgens artikel 11.7 van het Vrijstellingsbesluit. Windturbines die worden aangesloten op het openbare elektriciteitsnet, worden volgens de tussenkomende partij beschouwd als handelingen van algemeen belang in de zin van artikel 4.1.1, 5° VCRO *juncto* artikel 2, 4° van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 houdende bepalingen van de werken van algemeen belang.

De tussenkomende partij stelt dat het tweede onderdeel steunt op de foutieve aanname dat de toegangswegen die in de aanvraag zijn opgenomen, een publiek karakter zouden hebben. Het aanvraagdossier bevat volgens de tussenkomende partij geen enkel gegeven dat in die richting zou kunnen wijzen. Het betreft een servitudeweg in betonpuin die niet voor het publiek toegankelijk is. De toegangswegen maken dus geen deel uit van het openbaar wegennet, zodat de gemeenteraad geen enkele beslissingsbevoegdheid heeft over deze private wegen. Met de grondeigenaars en/of pachters werd een overeenkomst voor gebruik afgesloten.

4.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen met betrekking tot het eerste onderdeel dat artikel 4.3.5, §1 en §3 VCRO geen onderscheid maken tussen het geval dat de wegenis bedoeld is openbaar te worden dan wel privaat te blijven.

Bovendien zijn alleszins de middenspanningscabines te kwalificeren als gebouw. Artikel 4.3.5, §1 VCRO voorziet bovendien de vereiste van een voldoende uitgeruste weg voor gebouwen met als hoofdfunctie onder meer industrie of openbare nutsvoorzieningen, wat een windturbine is. Voor de oprichting en de exploitatie daarvan is een wegenis vereist. Bestaat die op het ogenblik van de aanvraag nog niet, moet zij krachtens §3 van de ingeroepen bepaling vergund worden vooraleer de turbine zelf vergund wordt. Uit niets blijkt dat de decreetgever de bedoeling zou hebben gehad het begrip “gebouw” uit artikel 4.3.5, §1 VCRO een andere betekenis te geven dan aan de generieke bepaling “bouwwerk” van artikel 4.2.1, 1° VCRO.

In hun wederantwoordnota doen de verzoekende partijen afstand van het tweede middelonderdeel.

5.

De verwerende partij voegt in haar laatste nota niets toe aan haar standpunt uit haar antwoordnota.

6.

De tussenkomenende partij stelt dat dat de kritiek wat betreft de middenspanningscabines nieuw is. Het betreft volgens de tussenkomenende partij een nieuw middel dat niet meer op een ontvankelijke wijze kan worden geformuleerd na het inleidend verzoekschrift.

De bijkomende kritiek aangaande de middenspanningscabines is ook ongegrond. Een middenspanningscabine valt niet onder de beschrijving van artikel 4.3.5 §1 VCRO. Het is een constructie die deel uitmaakt van een nutsvoorziening. Het is niet bedoeld om gefrequenteerd te worden door gebruikers of bezoekers. Aangezien dergelijke cabine geen gebouw is, is de ligging aan een voldoende uitgeruste weg irrelevant. De cabines zijn perfect bereikbaar vanaf de openbare weg. Er zijn geen wegenwerken vereist.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.3.5, §1 VCRO luidt als volgt:

“Een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een gebouw met als hoofdfunctie “wonen”, “verblijfsrecreatie”, “dagrecreatie”, “handel”, “horeca”, “kantoorfunctie”, “diensten”, “industrie”, “ambacht”, “gemeenschapsvoorzieningen” of “andere nutsvoorzieningen”, kan slechts worden verleend op een stuk grond, gelegen aan een voldoende uitgeruste weg, die op het ogenblik van de aanvraag reeds bestaat.”

Artikel 4.2.1, 1° VCRO verbindt het begrip “bouwwerk”, waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, aan het begrip “constructie”, met name de handelingen aan constructies die vergunningsplichtig zijn.

Artikel 4.1.1, 3° VCRO omschrijft het begrip “constructie” als volgt:

“een gebouw, een bouwwerk, een vaste inrichting, een verharding, een publiciteitsinrichting of uithangbord, al dan niet bestaande uit duurzame materialen, in de grond is ingebouwd, aan de grond is bevestigd of op de grond steunend omwille van de stabiliteit, en bestemd

is om ter plaatse te blijven staan, ook al kan het uit elkaar genomen worden, verplaatst worden of is het goed volledig ondergronds”

Uit de samenlezing van deze bepalingen blijkt dat niet elke constructie een gebouw is. Artikel 4.3.5, §1 VCRO alleen van toepassing is op gebouwen, niet op andere constructies.

Het begrip gebouw zelf wordt niet omschreven in de VCRO, zodat dit begrip in zijn spraakgebruikelijke betekenis moet worden opgevat. Van Dale Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal omschrijft gebouw als:

“hetgeen gebouwd is, bouwwerk van tamelijke of aanzienlijke grootte in het alg. vervaardigd van duurzaam materiaal, dienende tot woning, samenkomst of andere maatschappelijke verrichtingen, tot berging (een pakhuis, arsenaal), als monument of anderszins (...)”

2.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, kan een windturbine niet als een gebouw in de spraakgebruikelijke betekenis worden beschouwd, en dus ook niet in de zin van artikel 4.3.5, §1 VCRO. Een windturbine dient dan ook niet gelegen te zijn aan een bestaande voldoende uitgeruste weg.

Voor zover de verzoekende partijen in hun wederantwoordnota bijkomend aanhalen dat niet alleen de windturbines maar ook de middenspanningscabines aan een voldoende uitgeruste weg gelegen zouden moeten zijn, breiden zij hun middel op ongeoorloofde wijze uit. De verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat dit hen niet bekend was op het ogenblik van het indienen van hun verzoekschrift. De Raad houdt met deze aanvulling van het middel dan ook geen rekening.

Het middel wordt verworpen.

E. Overige middelen

De verzoekende partijen doen in hun wederantwoordnota afstand van het vierde middel, zodat dit middel niet moet worden onderzocht. Ook het derde middel wordt niet onderzocht, aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv ASPIRAVI is ontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 6 juli 2015, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van twee windturbines, twee middenspanningscabines, de aanleg van de bijhorende kabeltracés, het inbuizen van grachten (max. 5m) en het gedeeltelijk dempen van een poel op de percelen gelegen te 8810 Lichtervelde, autosnelweg/Damplasstraat en 8750 Wingene, autosnelweg/Vrijgeweidstraat/Velddreef, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 130B, 139M en 139N (Lichtervelde) en afdeling 2, sectie F, nummers 45K, 45L, 46M2, 66K3, 66S3 en 66V2.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de tussenkomende partij en dit binnen een termijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, ten laste van de verwerende partij
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 24 april 2018 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Elien GELDERS

Karin DE ROO